Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

28 октябрь, сешанба, 1997 йил

Сотувда эркин нархда. № 221 (1738)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

С. УСМОНОВНИ «ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали меҳнати, халқлар ўртасида ўзаро ҳамжиҳатлик ва тотувликни мустаҳкамлаш ишига қўшган ҳиссаси ҳамда ижтимоий ҳаётда фаол қатнашаётганлиги учун «Нуроний» жамғармаси Қашқадарё вилояти бўлимининг раиси Соиб Усмонов «Дўстлик» ордени билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1997 йил 27 октябрь.

● *РЕСПУБЛИКА ПРОКУРАТУРАСИДА*

ҚОНУННИ БУЗИШГА ҲЕЧ КИМНИНГ ҲАҚҚИ ЙЎҚ

Ҳаётнинг барча соҳаларида қонун устунлигига эришиш -- ҳуқуқий демократик давлат барпо этишнинг асосий шартларидандир. Бу Президент Ислом Каримов ишлаб чиққан янги жамият қуришнинг асосий тамойилларида ҳам алоҳида қайд этилган. Хоҳ жамоат ҳаётида бўлсин, хоҳ ишлаб чиқаришда бўлсин, қонун талабларига амал қилмаслик ҳоллари рўй берар экан, бу тараққиётимиз йўлига тўсиқ бўлаверади.

Республика Прокуратураси ҳайъатининг 27 октябрь куни бўлиб ўтган кенгайтирилган йиғилишида ана шу ҳақда гап борди. Унда қишлоқ хўжалигида тубислоҳотларни амалга оширишда қонунчиликни таъминлаш борасидаги долзарб вазифалар муҳокама этилди. Йиғилишда вилоят ва туманлар прокурорлари, тегишли вазирлик, идора ва ташкилотлар раҳбарлари, вилоят ҳокимларининг қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, бир неча туманлар ҳокимлари иштирок этди.

Йиғилиш кун тартибидаги масала юзасидан Республика Бош прокурори Б. Мустафоев маъруза қилди.

Мажлисда таъкидландики, мамлакатимизда иқтисодиётнинг муҳим тармоғи бўлган қишлоқ хўжалигида ислоҳотлар самарадорлигини янги поғонага кўтаришга алоҳида эътибор берилаётир. Соҳада илғор технология ва тажрибалар, янги иш услублари жорий этилмоқда. Шу билан бирга, деҳқончилик саноатининг бугунги ривожини ҳамма жойда ҳам қониқарли деб бўлмайди. Йиғилишда ана шу аҳволнинг сабаблари атрофлича муҳокама этилди.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича республика комиссиясининг мажлисида давлатимиз раҳбари мазкур комиссия олдига қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга оид қабул қилинган қонунлар, ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларни ҳаётга татбиқ этиш борасида амалга оширилаётган ишларни таҳлил этиш вазифасини қўйган эди. Бу эса жорий йилдаги пахта йиғим-терими мавсумига тайёргарлик кўриш, ҳосилни йиғиштириб олиш борасидаги тадбирларнинг бажарилишини ҳам ўрганиб чиқишни тақозо этди. Ана шу мақсадда Республика Прокуратураси жойларда қишлоқ хўжалигига доир қонунлар, фармон ва қарорлар қандай бажарилаётгани бўйича текширувлар ўтказди. Текширишлардан маълум бўлдики, жойларда ердан фойдаланиш масалаларига қаратилган қонунларни бузиш ҳолларига йўл қўйилган. Ерни озиқлантириш, ҳосилдорлигини ошириш учун ажратилган маблағлардан тўғри фойдаланилмаганлиги аниқланди. Ҳисоботларда пахта ва ғалла майдонларини камайтириб кўрсатиб, улардан бошқа мақсадларда фойдаланиш ҳоллари ҳам учрайди. Мисол учун, Сирдарё вилояти Оқолтин тумани Тойиров номидаги деҳқон-фермер хўжалигида пахта экиш учун мўлжалланган ерларнинг 108 гектари, ғалла майдонларининг эса 311 гектари шоли ва полиз экинлари экиш учун хўжаликка алоқаси бўлмаган шахсларга бериб юборилган. Навоий вилояти Навбаҳор тумани ҳокими ўринбосари Эрназаровнинг қилмиши эса ҳеч қандай қуюшқонга сиғмайди. У 10 тоннага яқин буғдойни сотиб юборгани учун жиноий жавобгарликка тортилган.

Асосий экин -- пахтани экиш, парваришлаш ва йиғиб-териб олишда агротехника қоидаларига риоя этилмагани, уруғлик сифатига эътиборсизлик, техникани тайёрлаш ишларида ўзибўларчилик, боқибеғамликка йўл қўйилгани айрим вилоятларда йиғим-терим мавсумининг чўзилиб кетишига сабаб бўлмоқда. Буни қуйидаги ачинарли фактлар ҳам тасдиқлайди: Тошкент вилоятида мавжуд 976 терим агрегатидан 373 таси, Сирдарё вилоятида 1424 тадан 431 таси, Жиззах вилоятида эса 1471 тадан 157 таси теримга жалб этилган, холос. Шунингдек, талай ҳисоботларни тайёрлашда кўзбўямачиликлар учрайди. Техника, минерал ўғит ва бошқа воситаларни сақлаш, ишлатишда ҳам қонунбузарликларга йўл қўйилган. Хусусан, Чортоқ, Зафаробод ва Дўстлик туманларида пахта учун келтирилган минерал ўғитларнинг талайгина қисми талон-тарож қилиб юборилган. Бухоро вилоятида эса ғўза баргини тўктириш учун 146 миллион сўм сарфлангани ҳолда атиги 71 тонна пахта машинада терилган. Буни қандай изоҳлаш мумкин?

Йиғилишда ана шундай хато ва камчиликлар учун масъул мутасадди раҳбарларга нисбатан тегишли чоралар кўрилиши таъкидланди.

Муҳокама этилган масала юзасидан Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари Ш. Болтаев, Навоий вилояти ҳокими ўринбосари Ж. Ризаев, Жиззах вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари С. Эшбоев, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири М. Жуманиёзов, «Ўзқишхўжтаъминоттаъмир» давлат-кооператив қўмитаси раиси Б. Олимжонов, «Ўзкимёсаноат» уюшмаси раиси Н. Юсупбеков ва бир неча туман ҳокимлари ахборот берди.

Кенгайтирилган ҳайъат йиғилиши кўриб чиқилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Б. Ғуломов, Ё. Жалолов, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, А. Муҳиддинов, Олий суд раиси У. Мингбоев, ички ишлар вазири З. Алматов, адлия вазири С. Мирсафоев қатнашди.

(ЎзА).

СУСТКАШЛИК САБАБЛАРИ ТАҲЛИЛ ЭТИЛДИ

Сурхондарё вилояти ҳокимлигида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг «Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида»ги Фармойиши ҳамда вилоятда пахта етиштириш ва тайёрлашда йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф этишга бағишланган йиғилиш бўлди. Уни вилоят ҳокими Ж. Нoралиев бошқарди.

Мажлисда таъкидландики, вилоятда 1996 йилги бу борадаги хато ва нуқсонлар жорий йилда ҳам такрорланмоқда. Даладагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб бўлиб турган ҳозирги ҳал қилувчи кунларда Сурхондарёда 380 минг тонналик режани қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилмаганлиги яққол сезила бошлади. Жарқўрғон, Шеробод, Қизириқ, Шўрчи, Ангор, Қумқўрғон туманларида пахта тайёрлаш, йиғим-теримга сафарбарлик ишлари қониқарсиз ташкил этилган. Бу туманлардаги кўпгина хўжаликлар, жумладан, Жарқўрғон туманидаги Алишер Навоий номли, «Оқ тепа», Қумқўрғон туманидаги «Қумқўрғон», «Оқ қапчиғай» жамоа хўжаликлари режани эндигина 40 -- 50 фоизга бажарган. Ҳолбуки, обҳаво шароити, тупроғи, суви ва бошқа омиллари бир хил бўлган Сариосиё, Денов, Шеробод туманларида ҳосилдорликни 35 -- 40 центнерга етказиб пахта тайёрлаш режасини анча барвақт бажарган хўжаликлар ҳам оз эмас.

Демак, мўл ҳосил етиштириш ва уни қисқа фурсатларда йиғиб-териб олишда ҳокимлар, хўжалик раҳбарлари, мутахассислар масъулияти, изланиш ва ташаббускорлиги керак.

Йиғилишда пахта ҳосилини ёғин-сочинли кунларга қолдирмай йиғиштириб олиш бўйича қатъий чора-тадбирлар кўриш зарурлиги таъкидланди. Йиғим-теримда лоқайдликка, ўзибўларчиликка, сансалорликка йўл қўяётган раҳбарлар ўрнига ёш, изланувчан ташаббускор кадрларни қўйиш масалалари муҳокама этилди.

Республика Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов йиғилишда сўзга чиқди.

Йиғилишда республика Бош прокурори Б. Мустафоев қатнашди.

Ч. ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

● *ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ*

ҚАШҚАДАРЁ:

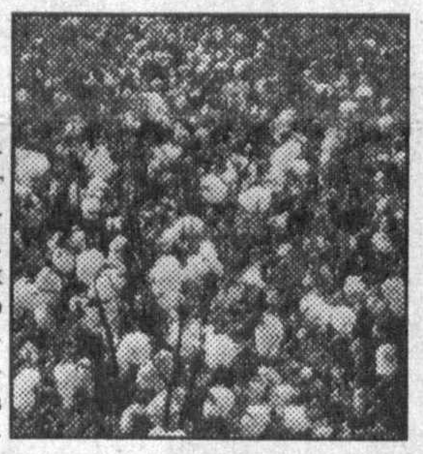

Ғузор тумани пахтакорлари зафар қучишди. Давлатга 28 минг тонна пахта етказиб бериб, йиллик режа ошириб бажарилди. А. Турсунов номидаги пайчилик хўжалиги шу кунгача ҳар гектар ердан 38,5 центнердан ҳосил териб олдилар. Муваффақиятга тумандаги «Истиқлол», Охунбобоев номли, Улуғбек номли, Тоҳир-Зуҳра, «Бўстон», «Навбаҳор» жамоа ширкат хўжаликлари ҳам муносиб ҳисса қўшишди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

САМАРҚАНД:

Иштихон тумани меҳнаткашлари давлатга 29200 тонна пахта топшириб, режани ошириб бажардилар. Ҳосилдорлик 28 центнерни ташкил этди. Далаларда йигирма мингдан ошиқ теримчи пахта термоқда. Пахтакорлар яна 4 минг тонна хомашё йиғиштириб олишни мўлжалламоқдалар.

Гули ЧЕҲРА,
«Халқ сўзи» мухбири.

ФАРҒОНА:

Фарғона вилояти Олтиариқ тумани деҳқонлари пахта тайёрлаш буюртмасини бажарди. Қабул пунктларига 30,5 минг тонна сифатли саноат хомашёси етказиб берилди. Ҳар гектар ердан 30,5 центнердан ҳосил кўтарилди. Олтиариқликлар яна 4 минг тонна пахта топшириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.

● *МУНОСАБАТ*

ҲИСОБИНИ БИЛМАГАН ҲАМЁНИДАН АЙРИЛАР...

ёхуд нима сабабдан бу йил ҳам Сирдарё вилоятида давлатга пахта сотиш режаси барбод этилганлиги хусусида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида»ги Фармойиши жойларда кенг муҳокама қилинмоқда. Ушбу Фармойишда деҳқончиликдаги кўзбўямачиликлар, техникага таянмаслик, илғор технологияларни жорий этишдаги сусткашлик, раҳбарларнинг масъулиятсизлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Худди ана шундай аҳволни Сирдарё вилоятида ҳам кузатиш мумкин. Бир неча йилдирки, вилоят пахта тайёрлаш бўйича республикада энг қолоқ ҳудудлардан бирига айланиб қолди.

Мана, кузнинг икки ойи ўтиб кетди. Вилоятдаги Мирзаобод, Меҳнатобод, Оқолтин, Шароф Рашидов номли туманларда эса пахта тайёрлаш режаси ҳали ҳамон 50 фоизга ҳам етгани йўқ. Далаларни айланиб савағичдек бўлиб қолган сийрак ғўзапояларни кўриб кишининг юраги ачишиб кетади. Август адоғида шу тумандардаги фаоллар, хўжалик раҳбарлари билан гаплашганимизда «Ҳосил чўғини ҳисоблаб чиқдик. Куз яхши келса, режани албатта бажарамиз» дея лоф урганликлари ёдимизда турибди.

Оқолтин, Меҳнатобод Шароф Рашидов номли туманларда сув нисбатан танқчил эканлигини яхши биламиз. Баҳонага уста раҳбарлар нега мана шу масалани тегишли идоралар олдига кўндаланг қилиб қўймадилар. Бунинг сабаби бор. Сабаби шуки, улар дадил гапиришдан, масала қўйишдан чўчийдилар. Чунки бу одамлар тўғри гапни айтиб раҳбарлар кўзига ёмон кўринишдан, ёлғон гапириб яхши кўринишни афзал билишади.

Техника танқислиги тўғрисидаги гаплар ҳам куракда турмайди. Кўпгина чўл туманларидаги раҳбарлар ўз қариндошларига, яқин кишиларига техникаларни тақсимлаб юборишган. Ҳужжатларда ҳамма нарса қонуний. Минг элакдан ўтказганинг билан уларнинг хатти-ҳаракатларидан жиддий хатоликлар тополмайсиз. Куз келиб ғалвир сувдан кўтарилганда эса улар техника етишмаслиги тўғрисида айюҳаннос солишади.

Одамларни, далада ишлаётган деҳқонларни айблашдан осонроқ юмуш йўқ. Йил ўн икки ой меҳнат қилиб ёлчитиб буғдой, ёғ ололмаган, қўллари мўмай пул кўрмаган деҳқондан гина қилиш, уларни ёмонотлик қилиш инсофданми?

Меҳнатобод туманидаги Эргаш Қаҳҳоров номли деҳқон хўжаликлари бирлашмаси бир вақтлар бақувват жамоа эди. Бир неча йилдирки, қаҳҳоровчилар давлатга пахта, дон етказиб бериш режаларини шармандаларча барбод этиб келмоқда. Шу хўжаликдаги Очил Турдибеков раҳбарлик қилаётган мустақил деҳқон хўжалиги ҳисобида эса миллион-миллион сўмлар бор. Кўклам кезлари Очил Турдибеков раҳбарлик қилаётган жамоага одамлардан ишга қабул қилиш тўғрисида ўнлаб аризалар тушади. Чунки бу мустақил деҳқон хўжалигида ишлаётганлар ҳар ойда жараҳлатиб маош оладилар. Уларнинг омборларидан буғдой, ўсимлик ёғи, ун, шакар узилмайди. Улар 1997 йилда ҳам буғдой ва пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Ёки шу тумандаги Ҳамза номли деҳқон хўжаликлари бирлашмасини олиб кўрайлик. Икки йил аввал бу ерда пахта ҳосилдорлиги 25 центнерга етганди. Эндиликда-чи? Бир неча минг ҳашарчи, хўжалик ишчилари, мактаб ўқувчилари йиғим-теримга жалб этилгани билан режани бажариш ўлда-жўлда қолиб кетмоқда. Айнан шу хўжаликдаги Гулсара Умарова раҳбарлик қилаётган «Шаҳло» мустақил деҳқон хўжалигида эса ҳосилдорлик 30 центнерга етди. Пахта тайёрлаш режаси 1 сентябрь куни шараф билан уддаланди.

Қаранг, Очил Турдибеков ҳам, Гулсара Умаровалар ҳам ўз хўжаликларидаги бошқа бригадалар билан бир ариқдан сув ичади. Далалари далаларига туташ. Натижа эса осмон билан ерча фарқ қилади. Хўш, гап нимада? Бизнингча улар ишнинг кўзини билиб фаолият юритадилар. Ер билан ўз боласи каби тиллашадилар. Деҳқонлар билан тепадан туриб эмас, балки уларнинг қалбларига кириб мулоқатда бўладилар.

Яна бир мисол: Сайхунобод туманидаги «Гулистон» деҳқон хўжаликлари бирлашмаси тумандаги энг йирик жамоалардан бири ҳисобланади. 1802 гектар майдонга чигит қадаган бирлашмада ҳали режа ярим ҳам бўлгани йўқ. Бунинг сабабини сўраганимизда бирлашма раиси Алибой Ташанов кўкламда бўлиб ўтган жалани рўкач қилиб кўрсатди.

-- Салкам 1600 гектар майдонимизни бузиб қайтадан экдик. Ҳосил яхши эди. Фақат теримни эртароқ бошлаб қўйдик. Акс ҳолда бугунги кунгача режамиз 80--90 фоизга бориб қоларди. Юқоридаги раҳбарлар «теримга тушинглар» дея буйруқ бергач, бошқа чорамиз қолмади. Ёнимизда Тошкент вилоятига қарашли Сегизбоев номли хўжалик бор. Жала уларга ҳам зарар келтирганди. Улар теримни биздан 10 кунлар кейин бошлашди. Яқинда бу хўжалик даласидаги бодроқ бўлиб очилган чаноқларни кўриб ўз хатомизни тушуниб етдим...

-- Сизга айнан кимлар очилмаган пайкалларга машина олиб кириш, қўл теримини бошлаш тўғрисида буйруқ берган?

-- Э, биродар, нима қиласиз у одамларнинг номини? Қўйинг, бошимиз ғалвага қолади...

Ана сизга йирик хўжалик раҳбарининг жавоби! Бирлашмадаги 790 нафар ишчи, 400 нафар ўқувчи, 318 нафар туман ташкилотларининг ҳашарчилари ва Тошкентдан келган 400 нафар талаба бугунги кунгача ўрта ҳисобда атиги 1200 килограммдан пахта терган, холос. 2000 нафар теримчи жуда катта куч. Афсуски, ана шу одамлар бугунги кунда эгатма-эгат юриб очилган чаноқ қидириш билан овораю сарсонлар. Бирлашмадаги 21 та терим машинаси билан бор-йўғи 147 тонна пахта терилган. Бу ҳолни қандай баҳолаш ва қандай изоҳлашни асли касби ветеринар врач бўлган Алибой Ташановга ҳавола қиламиз.

Наманган ва Фарғона вилоятларида пахта тайёрлашнинг қониқарсиз аҳволи ҳақидаги Фармойишда мавжуд ҳолга нўноқ раҳбарлар ҳам сабабчи эканликлари алоҳида уқтирилган. Сирдарё вилоятида ҳам ишнинг кўзини билмайдиган, акахону ҳомийлари тавсияси билан катта-кичик мансабларни эгаллаган раҳбарлар талайгина. Улар баъзан бир неча ой, баъзан ярим йил ишлагач ўз вазифаларидан шармандаларча олиб ташланмоқда. Хўш, бу одамларни кимлар тавсия қилмоқда? Шубҳа йўқ, бундай «акахон»лар ўз «укахон»ларини туман ва хўжалик миқёсидаги раҳбарлик лавозимларига тавсия қилар эканлар, элхалқни эмас, балки ўз манфаатларини ўйлаб, ана шундай нопок ишларга қўл уришади.

Ўтган йилнинг декабрь ойида Олим Хўжаев номли вилоят мусиқали ва драма театрида кузги шудгор натижаларига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтганди. Ўшанда энг катта мукофот Боёвут ва Ховос тумани механизаторларига берилганди. Қаранг, бажарилган сифатли иш, қилинган ҳалол меҳнат ўз самарасини кўп куттирмади. Бугунги кунда ҳар иккала туман ғалаба рапортига имзо чекишга шай турибди.

Далилдан кўз юмиб бўлмайди. Вилоятда ўтган йилнинг куз ва қиш ойларида зовур ва дренажларни тозалаш ишларига яхши эътибор берилди. Қатор хўжаликларда ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Одамларнинг турмуш фаровонлигини ошириш учун қатор тадбирлар амалга оширилди. Бир йилдан буён пенсионерлар, ўқитувчилар, тиббиёт ходимлари, талабалар ва зиёлилар мояналарини ўз вақтида ола бошладилар. Бир йил ичида Гулистон, Сирдарё, Ширин каби шаҳарларда, туман марказларида, қишлоқларда ўнлаб янги мактаб, бозор, шифохоналар ишга туширилди. Вилоят раҳбариятининг катта меҳнатини унутмаган ҳолда бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни лозим деб биламиз.

Сирдарё вилоятида тараққиёт ва юксалиш ер билан боғлиқ. Пахта ва ғалла ҳосилдорлигини кескин оширмасдан туриб юксалиш ҳақида гапириш ортиқча. Ерни ер қиладиган киши эса деҳқонлардир. Ер пешона терини, меҳрни, малҳамни яхши кўради. Ернинг аҳволини яхшиламай, унга бўлган муносабатни тубдан ўзгартирмасдан юқори ҳосил оламан дейиш чўпчакдан бошқа нарса эмас. Деҳқонга эса нафақат соз ва замонавий техника, нафақат ўғит, балки унга қайишадиган, унинг қувонч ва дардига шерик бўладиган раҳбарлар керак. Биз юқорида раҳбарлар тўғрисида кўп гапирдик. Бирор-бир раҳбарни ишдан олишса, бу ҳолни у шахсий фожиа сифатида қабул қилади. «Мен одамларнинг бошини қовуштира олмадим. Мен ерни тушунмадим. Демак, мен бошқа ишнинг бошини тутишим лозим» дегувчилар жуда-жуда кам. Бироқ ана шундай нўноқ, ана шундай масъулиятсиз, техника ва деҳқонга суянмайдиган раҳбарларнинг баҳридан ҳеч иккиланмасдан ўтиш керак.

Эҳтимол, ана шунда Сирдарё вилояти яна қаддини ростмона тиклаб олади. Вилоят деҳқонлари худди бир неча йил муқаддам бўлгани каби техникага суяниб иш юритади. Эҳтимол, ана шунда бир пайтлар машъал бўлган мирзачўлликлар пахта тайёрлаш режасининг бажарилиши тўғрисидага рўйхатнинг энг охирида эмас, балки илғорлар сафида бўлади.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири,
Сирдарё вилояти.

РУСЛАН — ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

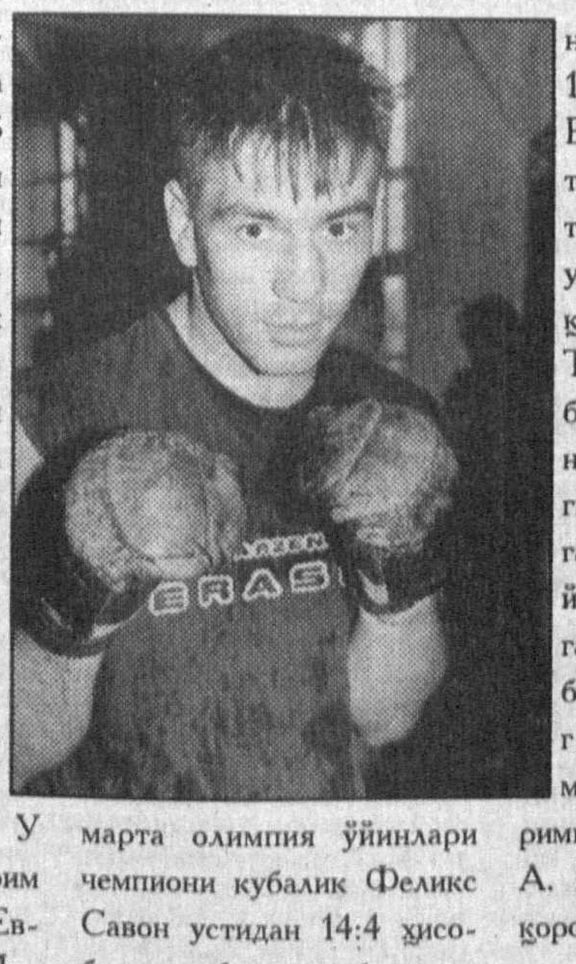

Венгрия пойтахти Будапештда бокс бўйича жаҳон чемпионати бўлиб ўтди. Унда олтмишдан ортиқ мамлакат чарм қўлқоп усталари иштирок этди. Ўзбекистон терма командаси аъзолари 12 вазн тоифаси бўйича беллашувларда қатнашди. Саралаш мусобақаларида беш нафар боксчимиз чорак финалда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Мусобақа ҳамюртимиз Руслан Чагаев учун, айниқса, омадли бўлди. У 91 килограмм вазнда ярим финалда германиялик Европа чемпиони Ханке Микини мағлубиятга учратди. Финал беллашувида эса беш марта жаҳон, икки марта олимпия ўйинлари чемпиони кубалик Феликс Савон устидан 14:4 ҳисобида ғалаба қозониб, жаҳон чемпиони унвонига эришди.

Андижон бокс мактабининг вакили Р. Чагаев 1978 йилда туғилган. Владимир Шин бош тренер бўлган мамлакат терма командаси сафида у кўплаб мусобақаларда қатнашган. 1995 йил Тошкентда ўтказилган биринчи Осиё чемпионатида Халқаро классдаги спорт устаси унвонига сазовор бўлган. Ўтган йили Гаванада ўтказилган жаҳон чемпионатида бронза совринига эришган. Венгриядаги мусобақаларга боксчиларимизни таниқли тренерлар А. Размахов ва М. Қўчқоров тайёрлади.

(ЎзА).

СУРАТДА: Р. Чагаев

А. РИСҚИЕВ олган сурат.

● *ОБУНА-98*

БИЗГА ИШОНИНГ, ДОҒДА ҚОЛМАЙСИЗ

Йиллар кунлардан кўра тезроқ ўтади, деганди улуғлардан бири. Зўр гап. Шиддат билан кечаётган давримиз ўзгаришларини, очиғи, англаб улгуришимиз ҳам осон бўлмаяпти. Эртага эса... эртага яна бир оламшумул воқеа кутади, сизни. XX асрнинг забт билан, тўс-тўполон билан, ҳайрату-ҳаяжонларимизни уйғотиб ўтаётган лаҳзалари мамлакатимиздаги етакчи нашрлардан бири «Халқ сўзи»да муҳрланади ва Сизнинг хонадонингизга кириб боради, ўйингизни ёритади.

Биз сўз берамиз -- келаётган йил энг сара хабарлар, долзарб воқеа-ҳодисалар, мамлакатимизда рўй бераётган барча ўзгаришлар, маънавият оламининг ёруғ асарлари, суд, прокуратура ҳамда ички ишлар идоралари томонидан жиноятчилик, турли хил қабиҳликлар фош қилинган материаллар, оддий қишлоқ одамлари ҳаётидан лавҳалар, вилоятларимиздаги чекка жойларда акс этган ҳақиқий ҳаёт манзаралари, маориф ва табобат, спорт, ҳарбий ватанпарварлик мавзуларида... ва ҳоказо йўналишларда мунтазам чиқишлар уюштирамиз.

Энг муҳими, бугунги кун раҳбарларининг нималарга қодирлиги ва улар йўл қўяётган хато-камчиликлар газета саҳифасида очиқ ойдин муҳокама қилинади. Йил давомида халқимизни қизиқтирган, баъзида айрим англашилмовчиликлар содир бўлишига олиб келаётган, бозор иқтисодиёти муносабати билан вужудга келган муаммолар хусусида мамлакатимиздаги йирик ташкилотлар раҳбарлари билан таҳририятда очиқ мулоқотлар куни ўтказиб борилади ва Сиз зарур маълумотларни телефон орқали бевосита масъул шахслардан билиб оласиз.

Газетамизнинг шикоят ва хатлар бўлимига кўплаб мактублар келади. Ҳеч нарсани хаспўшламай, ҳақиқат юзига тик қараб айтишимиз мумкинки, мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг боқибеғамлиги, лоқайдлиги, оддий одамлар билан муносабатни тўғри йўлга қўёлмаганлиги боис кўплаб кишилар сарсону саргардон, овворa бўлишмоқда. Шу боисдан, газетамизнинг вилоятлардаги мухбирларига қатъий равишда топшириқлар бердики, ҳар бир мактуб юзасидан туманлар ёхуд хўжаликларда жиддий кузатиш, журналистик текширув олиб борилади. 10 -- 15 кун ичида масалага ойдинлик киритиб натижасини матбуот юзига олиб чиқадилар. Улар вилоятдаги таҳририят манзилига жўнатилган ҳар бир хат муаллифига 10 кун ичида қониқарли жавоб айтишлари муқаррардир.

Биз республикадаги барча юқори ташкилотлар билан сизнинг манфаатингиз, ҳақ ва адолат қарор топиши учун, ҳар куни, ҳар дақиқада мунтазам равишда боғланиб турамиз.

Газета — ҳаёт кўзгуси. Унда неки мавжуд, неки бор, ўз ҳолича акс этади. Хабарингиз бор, бу йил матбуотда ҳақчилликни таъмин этиш, журналистларимиз фаолиятини янада кучайтириш учун иккита муҳим қонун қабул қилинди. Шу аснода айтиш мумкинки, биз -- ижодкорларнинг ҳалоллик ва ростгўйлик, элимиз ва Ватанимиз фаровонлиги йўлида айтган сўзимизга ҳеч нарса тўсиқ бўлолмайди. Зеро, бу қонун билан ҳимояланган, Президент томонидан кафолатланган.

Азиз халқимиз... Асака, Қоровулбозор, Тўйтепа, Қўнғирот ва яна ўнлаб мустақиллик иншоотларининг дастлабки ғиштини Сиз қўйгансиз. Сиз, содда ва камтарин инсонларнинг ҳалол меҳнатингиз ўлароқ юртимиз обод бўляпти, имонли, эътиқодли, элпарвар раҳбаримизнинг шижоати боис Ватанимиз гуркираб ўсаяпти. Шу тиниқ осмон ҳаққи, тошларида гул очилиб, тоғларида куй тараладиган замин ҳаққи, қалбингиздай ҳароратли ва чароғон Бобо қуёш ҳурмати қайси бир соҳада ишламайлик, ризқимиз бир-биримиз билан чамбарчас боғлиқдир.

Қадрдон эл бошидаги лавозимли биродарлар! Токи халқ бор, Ватан бор! Токи эл бор, зиммангизда масъулият бор. Борар йўлимиз, англаган манзилимиз бир. Юртбоши орзулари, ўй-хаёллари халқнинг дили, халқнинг йўли экан, бугунги маънавий оламимиздаги бутлик ҳам барчамизнинг тугал ҳаракатимиз эвазига сақланиб қолади. Зеро, ҳар жабҳадаги ўсишнинг пойдевори маънавият бўлсагина ўша иморатнинг умри узун бўлади. Илоё, ҳар биримизнинг-да умримиз узун, йўлимиз ёруғ келсин...

Ҳурматли ҳокимлар, ташкилот раҳбарлари, ардоқли газетхонлар! «Халқ сўзи» газетаси жамоаси хонадонингизга тинчлик тилайди. Биз билан бирга бўлиб, йил давомида, замон билан ҳамнафас юришни истайсиз, деб ўйлаймиз. Ва обуна бўлиш учун нашр кўрсаткичимизни эслатиб ўтамиз:

Якка обуначилар – 229
Ташкилотлар – 230

ТАДБИРКОР БЎЛИШНИ ИСТАСАНГИЗ

Мамлакатимиз олти йилдирки, мустақил тараққиёт ва бозор ислоҳотлари йўлидан ишонч билан бормоқда. Корхоналар ва фуқароларга кенг миқёсли иқтисодий эркинликлар берилиб, уларнинг хўжалик юритиш фаолиятига давлатнинг бевосита аралашувидан воз кечиши бўйича улкан тадбирлар мажмуаси амалга оширилмоқда. Шу боис, ижтимоий-иқтисодий соҳаларда туб ўзгаришлар содир бўлиб, юртимизда мулкдорлар синфи: хусусий ва кичик корхоналар, кўчмас мулк ва ер участкалари, қимматли қоғозлар эгаларининг янги қатлами жадал ривожланмоқда.

РАҚОБАТБАРДОШЛИК — БАНКРОТГА УЧРАМАСЛИК МЕЗОНИ

Бозор муносабатларига ўтишда, унинг иқтисодий механизмини шакллантириш ва такомиллатиришда соғлом рақобат асосий ўринни эгаллаши шак-шубҳасиздир. Соғлом рақобат моддий ва меҳнат ресурсларини тежамли ишлатган ҳолда улардан самарали фойдаланиб, сифатли товарлар ишлаб чиқариш, хизматлар турини кўпайтиришни таъминлашга имкон яратади. Рақобатли бозорда эса беллашувчилардан бири ғолиб деб топилса, албатта, иккинчиси -- ишлаб чиқаришни рақобатга заиф ҳозирлагани, ҳатто хонавайрон бўлиши, аниқроғи, синиши -- банкрот ҳолига тушиши табиийдир.

«Банкротлик тўғрисида»ги республика Қонунида таъкидланганидек, корхонанинг банкрот бўлиши дейилганда, қарздорларнинг мажбуриятлари мол-мулкидан ошиб кетганлиги сабабли, товар (иш, хизмат)ларга ҳақ тўлаш юзасидан кредиторларнинг талабларини қондиришга, шу жумладан, бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармаларга мажбурий тўловларни таъминлашга ҳам қодир эмаслиги тушунилади.

Одатда, банкротга учраган фирма ва корхоналар тугатилади, зарур бўлган ҳолларда эса уларнинг мол-мулклари сотиб юборилади ҳамда кредиторлар ўртасида қонуний равишда тақсимланади.

Кейинги уч йил мобайнида хўжалик судлари томонидан мол-мулкнинг нархи 318 млн. сўмни, умумий мажбуриятлари миқдори эса 834,1 млн. сўмни ташкил этувчи 186 корхона банкрот, деб эътироф этилди ва улардан 25 тасининг мол-мулкида давлат улуши мавжуддир.

Мамлакатимиз иқтисодиётини қолоқ, самара берилмайдиган, истиқболсиз банкрот корхоналардан тозалаш шу куннинг долзарб муаммоларидан бири эканлиги ҳаммамизга аён. Бу борадаги кенг кўламли ишларни амалга ошириш республика Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Иқтисодий ночор корхоналар ишлари қўмитаси зиммасига юклатилган.

Қўмита ва унинг ҳудудий бошқармалари «Банкротлик тўғрисида»ги республика Қонуни, Президент Фармони ва Вазирлар Маҳкамаси қарорлари асосида ишлаб чиқилган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар тўпламига таянган ҳолда, банкрот деб эълон қилинган корхоналарни тугатиш бўйича талайгина ишларни амалга оширмоқда.

Маълумки, корхоналарни қайта ташкил этиш чора-тадбирларини ўтказиш иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлмаса ёки улар ижобий натижа бермаган ҳолларда иқтисодий ночор корхоналар мажбурий ёки кредиторлар назорати остида ихтиёрий равишда тугатилади. Хўжалик судининг ҳал қилувчи қарорига асосан, банкрот корхоналарни тугатишга доир ишни ташкил этиш мақсадида ишончли (жисмоний ёки юридик) шахс бошчилигида мулкдор ёки мол-мулкни бошқаришга ваколатли ташкилот тугатиш комиссиясини тузади. Бу тугатиш комиссияси ишига эса белгиланган тартибда вазирликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотларнинг, шунингдек, лицензияга эга бўлган аудит хизматлари ҳамда экспертиза ўтказувчи махсус марказларнинг мутахассислари жалб этилади.

Тугатиш комиссияси, энг аввало, банкрот корхоналарнинг молиявий-хўжалик аҳволини муфассал ўргангач, акциядор (пайчи)ларнинг мулкий ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида ночор корхонанинг барча мол-мулкларини рўйхатга олиб, уларни баҳолайди; шу билан бирга, банкрот корхоналарнинг бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлари бўйича мажбуриятларини ҳам рўйхатдан ўтказади.

Бундан ташқари, тугатиш комиссияси зиммасига қуйидаги муҳим вазифалар ҳам юклатилади:

- банкрот корхоналарнинг тугатилиши ва кредиторларнинг ўз даъволарини тақдим этишлари тартиби тўғрисида мазкур корхона жойлашган ҳудуддаги расмий матбуот орқали эълон беради;
- банкрот корхонанинг мол-мулки, шу жумладан, гаровга қўйилган мол-мулки тўғрисида ҳисобот тузади;
- тугатиш балансини тузиб, уни хўжалик судига тақдим этади;
- банкрот корхоналарни тугатиш режасини ишлаб чиқади;
- банкрот корхонанинг пул маблағларини битта банкнинг ягона ҳисоб-китоб счётига жамлайди;
- мол-мулкларни сотишни ташкил этиб, сотишдан тушган маблағларни қонуний тарзда тақсимлайди; мол-мулкларни сотиш чоғида инвесторларни, хусусан, хорижий инвесторларни ҳам жалб этади;
- тугатиш жараёни бориши ҳақида кредиторларга ва тегишли мутассадди ташкилотларга зарурий ахборотларни бериб боради.

Банкрот корхоналарнинг молиявий аҳволини мукаммал ва холисона баёнини ўзида мужассамлаштирувчи тугатиш режасида мулкдорнинг, меҳнат жамоасининг манфаатлари тўлиқ эътиборга олинади. Шу билан бир қаторда тугатиш режасида кредиторларнинг даъволарини қондириш шартлари, тартиби, навбати, мутаносиблиги ҳамда мол-мулкни сотиш усуллари, жойи, вақти ва шу кабилар аниқ акс эттирилиши лозим.

Корхона раҳбари ўз кредиторлари билан биргаликда корхонанинг иқтисодий аҳволини атрофлича таҳлил этиш асосида хўжалик ўз мажбуриятлари бўйича тўловлар тўлай олмаслиги ҳамда унинг тўлов қобилиятини тиклаш имкониятига эга эмаслигига тўлиқ ишонч ҳосил қилгач, корхонани ўз ихтиёри бўйича кредиторлар назорати остида тугатишга қарор қилади. Одатда, бу қарор корхона мол-мулкининг эгаси томонидан тасдиқланади. Тугатиш жараёни эса корхоналарнинг банкротлиги ва санацияси бўйича ҳукумат комиссияси томонидан тасдиқланган «Қарздор корхоналарни ихтиёрий равишда тугатиш қарорини қабул қилиш тартиби ҳақида»ги мувaққат Низом асосида олиб борилади.

Банкрот корхоналарнинг мол-мулкларини сотиш ишларини амалга ошириш мақсадида Қўмита ва республика Кўчмас мулк биржаси ҳамкорлигида «Банкрот корхоналарни ва уларнинг мулкини «Кимошди» савдолари орқали алоҳида сотиш тартиби тўғрисида» тавсиянома ишлаб чиқилган.

Шунга мувофиқ, «Кимошди» савдолари орқали қуйидаги мол-мулклар сотилади:

- банкрот бўлган корхоналар тўлиқ ҳолда;
- ишлаб чиқариш цехлари, участкалари ва банкрот корхоналарнинг алоҳида мустақил корхона бўлиб ажралиб чиқиши мумкин бўлган бошқа бўлинмалари;
- бинолар, иншоотлар, асбоб-ускуналар, транспорт воситалари;
- қурилиши тугалланмаган иншоотлар;
- гаровга қўйилган объектлар;
- бошқа активлар.

Шу даврга қадар республика Кўчмас мулк биржасида умумий нархи 276,5 млн. сўмни ташкил қилувчи 51 та банкрот корхонанинг мол-мулки сотувга қўйилган бўлса, шундан 31 тасининг мол-мулки «Кимошди» савдолари орқали 137,8 млн. сўмга сотилди. Кўрилган чора-тадбирлар натижасида эса ҳозирги вақтда қарздор корхоналар мажбуриятининг 52,2 фоизини ташкил этувчи 435,2 млн. сўмлик мажбуриятлар қопланди. Бошқача айтганда, жорий йил давомида 1995-1996 йилларда банкротга деб эътироф этилган корхоналарнинг 407,0 млн. сўмлик, 1997 йилда банкротга учраган корхоналарнинг эса 28,2 млн.сўмлик мажбуриятлари қопланди.

Мол-мулк «Кимошди» савдоси орқали сотилаётганда асосий эътибор мумкин қадар банкрот корхонанинг мажбуриятларини тўлиқ қоплашга қаратилмоқда. Шу ўринда «Самарқанд» АТПО корхонасида олиб борилган ишларни таъкидлаш муҳимдир. Савдо билан шуғулланувчи бу корхона вилоят прокуратураси ва «Ўзсавдогарбанк»нинг вилоят бўлими даъвоси бўйича хўжалик суди қарорига кўра, 1995 йилда банкрот деб эътироф этилган эди. Ўша пайтда хўжалик юритувчи субъектнинг мол-мулки нархи 4,5 млн. сўмни, кредиторлардан қарзи эса 12,7 млн. сўмни ташкил этиб, биргина «Ўзсавдогарбанк»дан 10,2 млн. сўм қарздор бўлган. Банкрот корхонани тугатишга оид ишни юритиш учун Иқтисодий ночор корхоналар ишлари Самарқанд вилояти ҳудудий бошқармасининг бевосита аралашуви туфайли кредиторларнинг, меҳнат жамоаси аъзоларининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида тугатиш комиссияси тузилди. Комиссия ишига мол-мулкни нархлаш маркази, маҳаллий ҳокимият комиссияси тузилди. Комиссия ишига мол-мулкни нархлаш маркази, маҳаллий ҳокимият, солиқ инспекцияси ва бошқа манфаатдор ташкилот вакиллари жалб этилди. Қарздорнинг мол-мулки рўйхатга олиниб, нархи ва унинг мажбуриятлари баҳоланди. Хусусан, хўжалик юритучи субъектнинг мол-мулки 4,46 млн. сўмга баҳоланиб, 5,5 млн. сўмлик дастлабки нарх билан «Кимошди» савдосига қўйилди; мол-мулк 8,65 млн. сўмга сотилди ёки бошқача айтганда, умумий қарзнинг тахминан 68 фоизи узилди. Қарздор корхонадан ундирилган дебиторлик қарзини кредиторлик қарзига ўтказиш эвазига эса қолган барча қарзларидан ҳам тўла равишда қутилди ва шу тариқа иқтисодий ривожланишга салбий таъсир кўрсатаётган яна бир самарасиз корхона Давлат рўйхатидан чиқарилди.

Умуман, ўтган уч йил мобайнида Қўмита ва унинг ҳудудий бошқармалари томонидан банкрот деб эътироф этилган иқтисодий ночор корхоналардан 120 дан ортиғи Давлат рўйхатидан чиқарилган.

Аммо шуни таъкидлаш жоизки, банкрот корхонани Давлат рўйхатидан чиқариш билан Қўмитанинг вазифаси тўлиқ бажарилган, деб ҳисобланмайди. Табиийки, иқтисодий ночор корхонанинг тугатилиши боис ишсиз қолган кишиларни ижтимоий ҳимоя қилиш, қайта тайёрлаш ва зарурий ҳолларда эса янги иш жойларини ташкил қилиш каби тадбирларни ишлаб чиқишдек ўта муҳим муаммолар юзага келади. Бу долзарб муаммоларни ҳал қилиш борасида Қўмита манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан ҳамкорликда иш юритиб, муайян ишларни амалга оширмоқда.

Қўмита Матбуот хизмати.

Олтиариқ туманида саноатни қишлоққа олиб кириш ишлари изчил амалга оширилмоқда. Янги иш ўринлари барпо этиш, саноат корхоналарининг шохобчаларини қишлоқларда ташкил этиш доимий эътиборда. Яқинда туманнинг Файзиобод қишлоғида Фарғона тўқимачилик комбинатининг филиали иш бошлади. Туман ҳокимлигининг бевосита саъй-ҳаракати билан ташкил топган мазкур янги цехда 120 нафар қишлоқ ёшлари астойдил меҳнат қилишмоқда. Бу ерда кунига бир сменада 100-120 пагонометр сифатли бўз тўқилмоқда.

***СУРАТДА:** цехнинг илғор тўқувчиси Сонобархон Жўраева.*

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

АМАЛГА ОШМАГАН САВДО...

Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти Бошқармаси томонидан шаҳримизга катта миқдорда гиёҳвандлик воситалари келтирилгани ҳақида маълумот олинди. Зудлик билан кўрилган чора-тадбирлар ва тезкор ходимларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида бангфурушлар қисқа вақт ичида суд курсисига ўтирдилар.

Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати гиёҳванд моддаларнинг ғайриқонуний савдосига қарши курашда катта амалий тажриба орттирди, малакали мутахассислар тайёрлайдиган нуфузли база яратилди. Сўнгги олти йил ичида Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати томонидан ёки унинг ёрдами билан Ўзбекистон чегараси орқали гиёҳванд модда олиб ўтиш билан шуғулланган 500 га яқин киши ҳибсга олинди ва жиноий жавобгарликка тортилди, 23 тоннадан ортиқ героин, наша, қорадори, синтетик наркотик моддалар мусодара қилинди ва йўқ қилиб ташланди.

Шарқни Ғарб билан боғлайдиган ўнлаб автомобиль йўллари, темир йўллар, ҳаво йўллари Ўзбекистон орқали ўтади. Қирғизистон, Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон ва афғонистонлик бангфурушлар катта фойда олиш мақсадида бу йўллардан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Агар Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги мамлакатларнинг чегаралари қўриқланмаслигини ҳисобга оладиган бўлсак, автомобиль йўлларини назорат этиш, бангфурушлар йўлида тўсиқ қўйиш қанчалар мушкул эканлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Бангфурушлар қишлоқ йўлларидан, халқ хўжалиги юкларини ташувчи юк машиналаридан усталик билан фойдаланмоқдалар. Фақатгина жорий йилнинг ўзида МХХ томонидан автомашиналарда гиёҳвандлик воситаларини олиб ўтишга уриниш бўйича ўнлаб жиноий ишлар қўзғатилди. Жиноятчилар гиёҳвандлик воситаларини машина ғилдираклари резинаси ичига, машинанинг металл қисмига оҳанрабоси туфайли ёпишиб қоладиган металл қутичалар ва ҳид олувчи итлар сезмаслиги учун бензобаклар ичига яшириб олиб ўтишга уринмоқдалар.

МДҲ даги бангфурушлар мамлакатимиз ҳудудидан ўзларига «ҳамкор»лар излашмоқда, турли-туман «мўмай» даромад ваъда қилиб, уларни ўз жиноий хатти-ҳаракатларига шерик қилмоқда. Мана шундай жиноятчилар гуруҳининг мамлакатимиз ҳудудида ўз воситачиларини ёллашга уринишлари МХХ Тошкент шаҳри ва вилоят Бошқармаси ходимлари томонидан барбод қилинди.

... Қаҳратон қиш кунларининг бирида «Тошкент -- Кемерово» йўналиши бўйича халқаро қатновни амалга ошираётган КАМАЗ юк автомашинаси Қозоғистон Республикасининг Жамбул шаҳрида тўхтади. Машинадан Тошкент вилояти Қибрай тайёрлов идорасининг ҳайдовчиси Николай Юнусов тушди. Кун жуда совуқ, атрофда аёз шамоли тинимсиз эсарди. Катта йўл чорраҳасида жойлашган тамаддихона олдида бир қанча КАМАЗ автомашиналари тўхтаб турарди.

Юнусов ошхона томон тез-тез юриб кетди. Иштаҳа билан овқатланаётган Николайнинг столига икки йигит келиб ўтирди. Суҳбат давомида ўзларини Володя ва Геннадий деб таништирган йигитларнинг Қозоғистондан эканлиги, халқаро йўналишларга қатнашлари маълум бўлди. Ҳамкасблар Юнусовнинг ижарага олган КАМАЗ автомашинасида юк ташиётганлигини эшитиб, уни бир оз менсимагандек муносабатда бўлгандилар. Ўзларининг КАМАЗлари шахсий эканлигини айтиб мақтангандек бўлдилар, ижара учун бериладиган пул ҳам чўнтакларида қолаётганлигини алоҳида таъкидладилар. Гап орасида гиёҳвандлик воситаларини янги КАМАЗ автомашинасига алмаштириб олиш имкониятлари мавжудлигига ишора қилдилар. Юнусов овқат устида танишган ошнолари билан хайрлашар экан, янги КАМАЗ автомашинасининг эгаси бўлиш нияти йўқ эмаслигини айтиб, уларга уйининг телефон рақамларини қолдирди...

Дам олиш куни Юнусов бамайлихотир ёнбошлаб телевизор кўрарди. Телефон кетма-кет жиринглайвергач, эринибгина ўрнидан турди. Дам олиш кайфиятини бузишни истамаган ҳолда телефон гўшагини кўтарди. Телефон қилаётган ўзини Алексей деб таништирди ва бундан ярим йил аввал Жамбул шаҳрида бўлиб ўтган суҳбатни унинг ёдига солди. Юнусовга жон киргандек бўлди. Алексей билан учрашув жойини тайин қилди.

Бир неча дақиқалардан сўнг оғзи қулоғига етгудек хурсанд Юнусов шахсий ГАЗ-31 енгил автомашинасида Чимкент трассаси бўйлаб ўқдек учиб борарди.

Келишилган жойда КАМАЗ юк автомашинаси турарди. Алексей Юнусов билан ҳол-аҳвол сўрашгач, гиёҳванд модда олиб келганлигини, аммо негадир харидор «товар»ни олиб кетиш учун келмаганлигини айтди. Юнусовнинг КАМАЗ автомашинаси сотиб олиш нияти борлигини билганлиги сабабли ҳам унга мурожаат этаётганлигини таъкидлаб, яқин кунлар ичида Татаристондан Ўзбекистонга янги КАМАЗ автомашинасини ҳайдаб келишларини маълум қилди. «Қорадори»ни автомашинага айрибошлаш учун харидор топилгунга қадар гиёҳванд воситаларини Тошкентда, Юнусовда қолдириб туришни илтимос қилиб, гаров тариқасида 10 минг АҚШ долларини сўради. Ишнинг бундай тус олишини кутмаган Юнусов бироз шошиб қолди. Юнусовда бунча пул йўқ эди. Шунинг учун у Алексейга 5500 АҚШ доллари топиб бера олишини билдирди. Икки ўртадаги келишувга мувофиқ Юнусов қолган 4500 АҚШ долларини КАМАЗ автомашинасини олганда ва ўз номига расмийлаштирганда тўлайдиган бўлди.

Бирор соатлардан сўнг Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманидаги автомашиналарга техник хизмат кўрсатиш маркази ёнида Юнусов Алексейга 5500 АҚШ долларини санаб берди ва ундан 17 килограмм гиёҳвандлик воситаси солинган қопчани олиб машинасининг юк хонасига жойлаб қўйди. Янги машинани тезроқ олиб келишларини тайинлаб, Алексей билан қуюқ хайрлашди.

Уйига қайтиб келган Юнусов пайтавасига қурт тушгандек ўзини нотинч сеза бошлади. «Агар қопчадаги гиёҳвандлик воситаси бўлмай бутунлай бошқа нарса бўлиб чиқсачи? Унда шунча пул бошини ушлаб кетаверадими? Агар қопчадаги ҳақиқатан ҳам наркотик бўлса, машина етиб келгунга қадар мўмайгина пул ишлаб олса бўладику! Кейин наркотикни йўқотиб қўйдим ёки милиция олиб қўйди, деб баҳона қилса ҳам бўлади. Лекин бунинг учун аввало қопчадаги гиёҳвандлик воситаси эканлигини аниқ билиш керак, нархини ҳам суриштириб кўриш керак». Хуллас, Юнусов кечаси билан ана шуларни ўйлаб, ухломай тўлғониб чиқди.

Эртасига тўппа-тўғри таниши Аркадий Логуновнинг олдига борди. Ундан гиёҳвандлик воситалари бўйича «малакали» мутахассис топишни илтимос қилди. Логунов бироз ўйлаб туриб, Юнусовдан эртага қорадоридан намуна олиб шу ерга келишни сўради. Иши хамирдан қил суғургандек осонгина битаётганидан руҳланган Юнусов Логуновнинг олдидан хурсанд ҳолда чиқди.

Николай Юнусов ўғли Дмитрийга машинасини ювиб қўйишни буюрди. Эвазига машинада албатта айлантириб келишни ваъда қилди. Лекин, -- деди у, -- зинҳор-базинҳор юкхонани очма, устидан артиб қўйсанг бўлди.

Юнусов ярим соатдан сўнг ўғлининг тиришқоқлигига юқори баҳо бериб, уни машинасига ўтқазиб тўғри Логуновнинг олдига жўнади. Манзилга етиб келишгач, ўғлининг қўлига пул бериб уни бозорга юборди. Ўзи эса Логуновнинг олдига ўтди. Логуновнинг олдида ўтирган нотаниш йигит ўзини Рустам деб таништирди.

Юнусов гапни чўзмай дарҳол мақсадга ўта қолди:

-- Нашанинг килоси қанчадан бўляпти?

Рустам қаршисида ғўр ва тажрибасиз болакай тургандек унга таажжубланиб қаради:

-- «Дори»ни ҳар хил тури бор, ака. Олдин кўриш керак, кейин нархини келишаверамиз. Қани, борми, кўрайликчи?

-- Машинамнинг юкхонасида турибди. Ўша ерда кўрақолайлик, -- деди Юнусов.

-- Шу ерга олиб кела қолинг, шу ер хавфсизроқ, — деди Рустам алланимани сезгандек.

Юнусов машинаси томон юриб кетди. У машина юкхонасини энди очган ҳам эдики, бир нечта кишилар уни ўраб олишди. Юнусов қинғир йўл билан янги автомашина олиш нияти барҳам топганига ақли етди шекилли, турган жойида қотиб қолди. Тезкор ходимларнинг машина юкхонасида нима бор, деган саволларига базўр «қорадори» дея жавоб бера олди, холос...

Тошкент шаҳар судида Н. Юнусовнинг жинояти тўла исботланди. Суд ҳукмига кўра 20 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Н. Юнусовнинг тақдирида мана шундай қайғули бурилиш юз беришини олдиндан ким ҳам билибди, дейсиз. У яхшигина даромадли ишнинг этагидан тутган, тагида янги ГАЗ-31 шахсий автомашинаси бўлган, уч фарзанднинг отаси, уйим-жойим деб куйиб пишадиганлардан эди. Аммо нима қилиб бўлса ҳам бир зумда бойиб кетиш нияти унинг ва оила аъзоларининг ҳаётини издан чиқариб юборди. 20 йиллик умрини қамоқда ўтказишдек азобни ҳеч кимга раво кўрмайсан, киши. Келинг, муҳтарам газетхон, Юнусов нимадан умид қилган эди, деган саволга жавоб излаб кўрайлик. Одатда, барча жиноятчилар жиноятга қўл урар экан, ҳуқуқ-тартибот органларининг кўзини шамғалат қилиб ишни уддалаб кетаман деб ўйлайдилар. Юнусов ҳам эпчиллик қилиб, жазодан қутилиб қоламан деб ўйлаган бўлса, ажаб эмас. Баъзида улар шундай қабиҳ жиноятларига эришадилар ҳам. Лекин бундай ҳолларда бангфурушлар бир эмас, юзлаб инсонларнинг ҳаётига зомин бўлиш, оилаларнинг барбод бўлиши эвазига пул топадилар. Бизнинг қаҳрамонимиз бу ҳақда ўйлаб кўрдимикан? Йўқ, албатта. Аммо бу ҳақда ўйлаб кўриш учун энди унинг вақти етарли бўлади.

Ўзбекистон МХХ матбуот хизмати.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ДЕМОКРАТИЯЛАШТИРИШ ВА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамияти қуриш йўлидан собитқадамлик билан бормоқда. Бу мақсадга эришишда халқимизнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, уларда юксак ҳуқуқий маданиятни шакллантириш жуда катта аҳамиятга эгадир. Президентимиз Ислом Каримов шу йил 20 май куни мамлакатимиз ҳуқуқ-тартибот идоралари раҳбарлари, ҳуқуқшунос олимлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда бу ҳақда алоҳида эътиборни қаратган эдилар. «Биз учун фуқаролик жамияти ижтимоий макон, -- деган эди давлатимиз раҳбари. -- Бу маконда қонун устувор бўлиб, у инсоннинг ўз-ўзини камол топтиришга монелик қилмайди, аксинча, ёрдам беради. Шахс манфаатлари, унинг ҳуқуқ ва эркинликлари тўла даражада рўёбга чиқишига кўмаклашади».

Ана шу кўрсатмадан келиб чиққан ҳолда Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази «Демократиялаштириш ва инсон ҳуқуқлари» туркумида рисолалар чоп этишга киришди. Қисқа вақт ичида ана шу туркумда тўққизта рисола нашр этилди.

«Қонун ва тил» -- бу илмий рисола ҳуқуқ ва тил, уларнинг ўзаро алоқалари, қонун тили, ҳуқуқий атамашунослик масалаларига бағишланган. Қонун тилида нотўғри қўлланилган биргина сўз, ҳатто биргина тиниш белгисини хато ишлатиш оғир асоратларга олиб келиши яхши маълум. Аммо яқин-яқингача кўпгина қонунларда лисоний қусурларни учратиш мумкин эди.

Ҳуқуқ ва тил масаласи мамлакатимизда ўзбек тили Давлат тили мақомини олгандан сўнг алоҳида аҳамият касб этди. Шунинг учун рисолада давлат тили ва ўзбек ҳуқуқ атамашунослиги муаммолари ўзининг ҳар тарафлама ифодасини топган.

«Инсон ҳуқуқлари ва ҳуқуқий маданият» -- инсон ҳуқуқ ва эркинликлари масалаларига бағишланган рисоладир. Ҳар бир фуқаро ўзининг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва бошқа ҳуқуқларини тўла-тўкис билган тақдирдагина ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини қонун устуворлигини таъминлаш мумкин. Шунинг учун ушбу рисолада аҳоли ҳуқуқий тафаккурини юксалтириш, инсоннинг ислоҳотлар ижрочиси сифатидаги фаолиятини ошириш масалалари таҳлил этилади, диққатга молик фикр ва хулосалар айтилади. Ушбу рисола «Тошкент оқшоми» газетаси кутубхонаси» шаклида иншо этилган.

«Бурҳониддин Марғиноний -- буюк ҳуқуқшунос» -- ҳуқуқшунослик фанлари доктори, профессор Акмал Саидов қаламига мансуб ушбу рисола Мовароуннаҳр фиқод мактабининг асосчиларидан бири, улуғ алломамиз Бурҳониддин Марғиноний ҳаёти ва фаолиятига бағишланган. Биз фақат Истиқлол туфайлигина ислом қонуншунослигига буюк ҳисса қўшган Марғинонийдек алломалар номини тиклаш ва улуғлашга муяссар бўлдик.

«Инсон ҳуқуқлари: савол ва жавоблар» -- аслида ЮНЕСКО нашридир. У Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ томонидан таржима қилиниб, нашрга тайёрланган. Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1995 -- 2005 йиллари жаҳонда инсон ҳуқуқлари 10 йиллиги, деб эълон қилган. Шуни эътиборга олган ҳолда ЮНЕСКОнинг мазкур ўқув қўлланмасида Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси моҳияти савол-жавоб тарзида очиб берилади.

«Что нужно знать о правах человека» -- бу рисолада инсон ҳуқуқлари тўғрисида жуда муҳим маълумотлар келтирилган. Жумладан, китобхон инсон ҳуқуқлари тушунчаси қандай пайдо бўлганлиги, ушбу ҳуқуқлар ва уларнинг таснифи, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини амалга ошириш ҳамда ҳимоя этишни таъминлайдиган халқаро муассасалар ва ҳужжатлар билан танишиш имкониятига эга бўлади. Рисола Т. Имомова ва У. Тожихонов томонидан ёзилган.

«Конституция и права человека» -- ўқув қўлланмаси бўлиб, унда Ўзбекистон давлат мустақиллигига эришгандан сўнг инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари тўғрисидаги қонунчиликнинг ривожланиш жараёни ўз ифодасини топган. Бу масалада мамлакатимиз парламенти -- Олий Мажлиснинг ҳамда ижроия ҳокимият органларининг фаолиятлари ёритилади. Ушбу қўлланмада инсон манфаатлари ва ҳуқуқларининг шарқона моҳияти ҳам очиб берилганлиги, айниқса, эътиборлидир. Рисола Б. Тожихонов қаламига мансуб.

«Ўз ҳуқуқларингизни биласизми?» -- рисоласи ҳам савол-жавоб тарзида тайёрланганлиги билан диққатга моликдир. Ҳар бир фуқаро ўз ҳуқуқ ва эркинликларини яхши билиши лозим. Айниқса, уларнинг ҳуқуқ-тартибот идоралари билан муносабатларида қонунларни яхши билишлари катта аҳамиятга эгадир. Рисолада худди шу ҳақда батафсил маълумотлар берилган (муаллифлари Д. Миразов ва А. Бадалбоевлар).

«Инсон ҳуқуқлари соҳасида Ўзбекистон Республикасининг миллий фаолият дастури» -- рисоланинг номланиши унинг моҳиятини кўрсатиб турибди. Ушбу дастурнинг асосий мақсади мамлакат Конституцияси ва амалдаги қонунларига асосланган ҳолда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳуқуқий ҳимоя қилинишини таъминлашга қаратилган. Рисолада инсон ҳуқуқлари соҳасидаги қонунчилик, фуқароларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар, ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотлар тизимини ривожлантириш, инсон ҳуқуқлари соҳасидаги таълим тизимини яратиш ва такомиллаштириш масалалари кенг ёритилади.

«Ўзбекистонда демократиялаштириш, инсон ҳуқуқлари ва бошқарув тизими» деб номланган китобда Ўзбекистон Республикаси билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тараққиёт дастури ўртасида расмий имзоланган дастурни амалга ошириш масалалари кўтарилади. БМТнинг Ўзбекистондаги вакили Холид Маликнинг ушбу рисолада келтирилган кириш сўзида «Ўзбекистонда демократлаштириш инсон ҳуқуқлари ва бошқарув тизими» дастурининг имзоланиши алоҳида аҳамиятга сазовор эканлиги таъкидланади. Бу Ўзбекистонда инсон ҳуқуқларини ривожлантириш юзасидан БМТ билан давлатимизнинг муҳим ташаббуси бўлди.

Ушбу рисолаларнинг ҳаммаси «Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси» нашриёт уйи томонидан чоп этилган. Улар мамлакатимизнинг етакчи ҳуқуқшунос олимлари ва мутахассислари томонидан ёзилган.

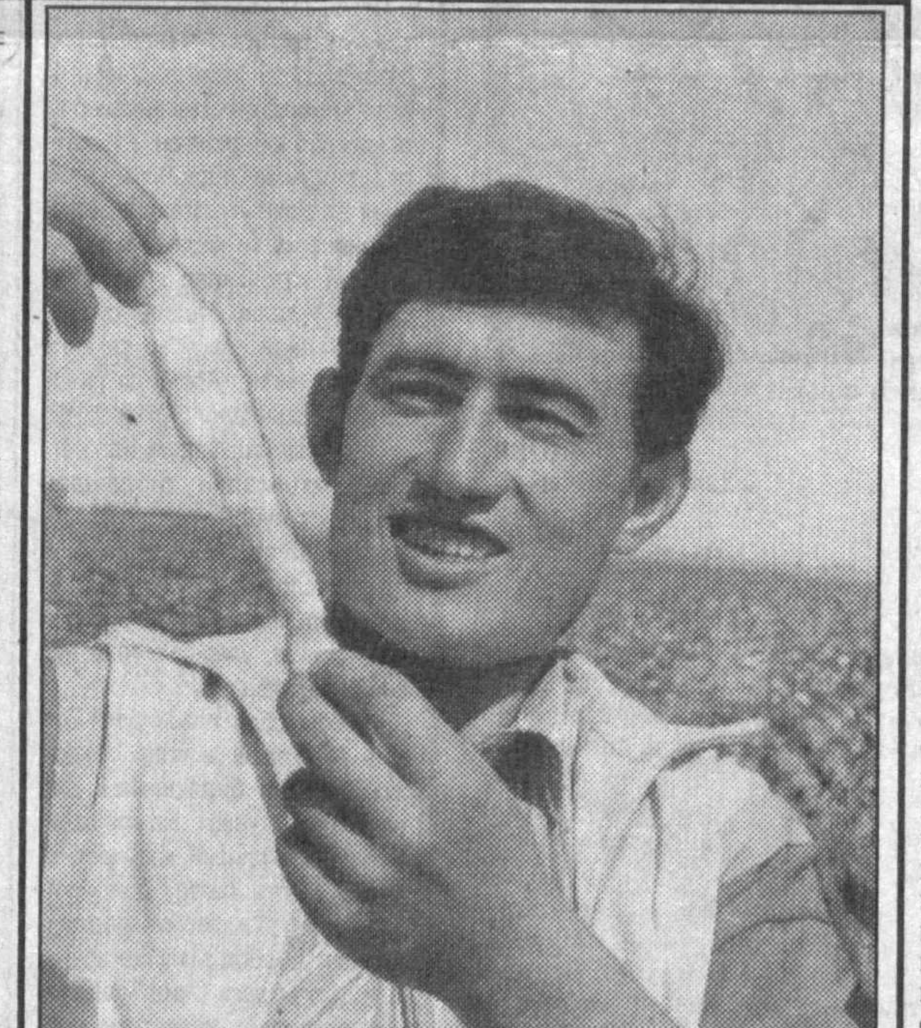

Жиззах туманининг «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигида Яхшимурод Абдушукуров бошлиқ бригада аъзолари хўжаликда биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш режасини бажардилар.

***СУРАТДА:** Я. Абдушукуров.*

Р. СОДИҚЗОДА олган сурат.

ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ АВЛОДЛАРИ УЧУН МУКОФОТ

Кеча Тошкентдаги Темурийлар тарихи давлат музейида Амир Темур халқаро хайрия жамғармаси ва Халқаро Қувайт хайрия жамғармаси Ўзбекистон бўлими ўзаро ҳамкорликда республика илмий жамоатчилиги ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашув ўтказди. Учрашувда Халқаро Қувайт хайрия жамғармаси «Маданий мероснинг давомийлиги лойиҳаси»га биноан Имом ал-Бухорий авлодлари учун жаноб Абдулазиз Сауд ал-Баптин томонидан таъсис этилган ҳар йилги анъанавий мукофот тўғрисида фикр алмашув бўлди. Бу мукофотнинг 1997-1998 йиллардаги берилиш шартлари ва асосий йўналишлари билан йиғилганларни Халқаро Қувайт хайрия жамғармаси Бош директори жаноб Дуайж Халаф ал-Шаммафий таништирди.

Мазкур мукофот 1996 йил таъсис этилган бўлиб, унга таниқли ўзбек шарқшунос олими Неъматулло Иброҳимов сазовор бўлган эди. Ал-Шаммафий жанобларининг маълумот беришича, бу мукофот танловига Россия Федерацияси, Ўрта Осиё ва Кавказорти давлатларига доир иллюстрацияли тадқиқотлар, археологик ва тарихий ёдгорликларга бағишланган, шунингдек, мазкур минтақалардаги адабиётларни ҳамда марказий (асосий) кутубхоналарда ва музейларда сақланаётган қўлёзма асарларни тадқиқ этувчи жиддий, янги, оригинал мазмунли асарлар тақдим этилади.

Танловга аталган асарлар араб ва рус тилларида тўрт нусхада Халқаро Қувайт ҳайрия жамғармасининг Ўзбекистон бўлими (Тошкент шаҳри, Ниёзбек йўли кўчаси, 18 уй)га топширилади.

Имом ал-Бухорий авлодлари учун 1997-1998 йилги мукофотларнинг ғолиблари бу улуғ диний алломанинг келгуси йили нишонланадиган 1250 йиллик юбилейи кунларида эълон қилинади. Мукофотнинг тантанали топширилиш маросими 1998 йилнинг октябр ойида ўтказилади.

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАМКОРЛИК АНЪАНАЛАРИ ТИКЛАНМОҚДА

28 октябрда Чехия халқи ўзининг миллий байрами — Мустақиллик кунини нишонлайди

Байрам арафасида «Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири Чехия Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Бедржих Копецки билан учрашди.

Танишинг: Бедржих Копецки, 45 ёшда, ихтисоси дипломат, Москва давлат халқаро муносабатлар институтининг халқаро ҳуқуқ факультетини тамомлаган, юридик фанлари доктори илмий даражасига эга. Чехословакиянинг Германия, Австриядаги элчихоналарида, шунингдек, БМТнинг Венадаги доимий вакили ўринбосари лавозимида ишлаган. Оилали, икки фарзанди бор.

Инглиз, рус, поляк ва немис тилларида сўзлаша олади.

-- Элчи жаноблари, Сизни нафақат байрам билан, балки янги ва масъулиятли дипломатик лавозимга тайинланганингиз билан табриклашга рухсат берасиз...

-- Раҳмат. 16 октябрда мен Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиқларини топширдим. Ҳануз учрашув таассуроти билан юрибман. Зеро, дунёда бу кишининг обрўси жуда юқори. Президент билан мулоқотда унинг нафақат икки томонлама муносабатларимизни, балки Чехиянинг муаммоларини ҳам яхши билиши мени лол қолдирди. Суҳбат чоғида Ўзбекистон Президенти асосий урғуни икки томонлама ҳамкорликнинг имконият ва заҳиралари, унинг ҳуқуқий базасини ривожлантиришга қаратди.

-- Жаноб элчи, Чехословакия Республикаси мустақил давлат сифатида дунё харитасида 1918 йилда пайдо бўлди. Ўшандан буён чех давлатчилиги босиб ўтган йўл осон бўлгани йўқ. Ўқувчиларимизга қисқача ана шулар ҳақида сўзлаб берсангиз.

-- Чехия учун географик сиёсий вазият доимо мураккаб бўлиб келган. Мамлакат узоқ йиллар давомида Европанинг йирик давлатлари манфаатлари тўқнашуви марказида бўлди.

Чехословакиянинг биринчи президенти Т. Масарик Австро-Венгрия империяси тарқаб кетгач, мамлакатга ўз миллий манфаатларини, мустақиллигини ҳимоя этиш қийинлигини яхши тушунган. Шунга қарамасдан, 1918 -- 1938 йиллар Чехословакиянинг демократик давлат сифатида муваффақиятли ривожланиш даври бўлди.

1945 йилда Чехословакиянинг фашистлар босқинидан қутулиши мамлакатга озодлик келтирмади. Унинг олдига тоталитар тузум, коммунистик мафкура, Варшава шартномасига аъзолик, дунёнинг илғор мамлакатларидан четлашиш мажбурияти қўйилди. Бунинг асоратларини англаш учун Чехословакиянинг жаҳон урушидан аввалги дунёнинг энг ривожланган ўн мамлакати сирасига кирганини эслаш кифоядир.

«Соцлагерь» тарқаб кетгач, словак халқининг ўз тақдирини белгилаши тўғрисидаги масала кўндаланг бўлди. Таъкидлаш лозимки, мазкур муаммони ҳал этишда чех ва словак халқлари бир-бирларига нисбатан ниҳоятда катта ҳурмат, юқори даражада сиёсий маданият кўрсатдилар. Натижада дунё харитасида янги икки давлат пайдо бўлди.

1993 йил Чехия халқи тарихида бурилиш йили бўлди, тарих -- даставвал чехлар давлати X асрда ташкил этилганини эслашга мажбур этди. Бугун Чехия -- бозор иқтисоди ривожланаётган, озод жамият қураётган демократик давлат.

-- Чехия ва Ўзбекистон алоқалари узоқ йиллардан буён мавжуд. Сиз Ўзбекистон ва Чехия иқтисодий ҳамкорлигининг бугунги даражаси, унинг истиқболини қандай баҳолайсиз?

-- Менинг назаримда, бизнинг яқин ўтмишимиздаги муносабатларни, шу жумладан, мавжуд бўлган иқтисодий ҳамкорликнинг кўп томонлама алоқаларни сақлаб қолиш керак. Ҳозирги кунда чех маҳсулотларининг ўзбек истеъмолчилари орасида харидоргирлиги кўнгиллидир.

Ўзбекистон ва Чехия ўртасидаги ҳамкорлик кенгаётгани кишини хурсанд қилади. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1997 йилнинг январида Чехияга қилган расмий ташрифи муносабатларимизнинг янада ривожланишига кучли турткиб бўлди. Ташриф давомида муҳим ҳужжатлар имзоланиб, улар ҳамкорлигимизни янада юқори даражага кўтарди.

Борган сари кўплаб чех тадбиркорлари Ўзбекистонда ишламоқдалар. Уларни даставвал сиёсий ва иқтисодий барқарорлик, ислоҳотлар натижалари жалб этмоқда.

Чехия завод ва фабрикаларининг маҳсулотлари ўз сифати билан дунёнинг энг зўр турдош маҳсулотларидан қолишмайди. Шу муносабат билан бизда ўзбек ҳамкорларимизни қизиқтириши мумкин бўлган маҳсулотларнинг кўплигини таъкидламоқчиман. Бугун Ўзбекистон йўлларида Чехияда ишлаб чиқарилган кўплаб троллейбуслар, трамвай ва автобусларни учратиш мумкин.

Чех бизнесменлари учун қўшма корхоналарни ривожлантириш муҳимдир. «Шкода Пльзен» фирмасининг кичик электростанциялардан фойдаланиладиган ўзбек-чех лойиҳаси катта имкониятларга эга. Ўзбекистоннинг қурилиш, тўқимачилик ва пиво пишириш саноатлари учун ускуналар етказиб бериш билан боғлиқ лойиҳалар ҳам яхши истиқболга эга. Чунки чех пивосининг дунёда машҳурлиги сир эмас. Ишончим комилки, яқин келажакда мазкур ичимликнинг чинакам ишқибозлари Ўзбекистонда тайёрланган чех пивосини татиб кўриш имкониятига эга бўладилар.

Маданият, фан ва таълим соҳасида эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолмоқчи эмасмиз. Бу соҳалардаги муваффақиятли ҳамкорлик халқларимизни янада яқинлаштиради, бизнинг қадимий маданиятларимизни ўзаро бойитади.

Аслам АКБАРОВ,
«Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири.

● *ҲАЙРАТ*

ИМКОНИЯТЛАР МАКТАБИ

Жанубий Қурияда шундай мактаб бор. Тўғри, у бошқа ном билан аталади, аммо мақсад-моҳиятига кўра, инсондаги ички салоҳиятни ишга солишга, кишида ялпи сафарбарлик туйғуларини уйғотиб, уни жамият равнақи, ватан қудрати йўлида самарали хизмат қилишга ундайди, шунга рағбат туғдиради.

Биз таърифига киришмоқда бўлган фермерлар мактаби «Канаан»нинг асосий мақсади -- Қуриянинг турли табақаларга мансуб фуқароларни маънавий-руҳий жиҳатдан тарбиялаб, тоблантириб, уларда Ватанга, Ватан камоли йўлидаги онгли меҳнатга муҳаббат туйғуларини, юрт мустақиллиги, юрт ҳимояси учун кураш ғояларини шакллантиришдан иборатдир.

Дарвоқе, «Канаан» мактаби деганда биз бу ўринда муайян маънодаги бир ўқув даргоҳинигина тушунмаслигимиз керак. У -- маълум анъанавий дастурлар асосида фаолият юритадиган, мавжуд иқтисодий-сиёсий ҳаётнинг долзарб талаблари негизида такомиллашиб борадиган қатъиятга ёрдам беради, кундалик турмуш гирдобида унутилаёзган баъзи муҳим инсоний қадриятлар қайта ёдга олинади, мустаҳкамланади, намунавий талаблар асосида кишида янги-янги фазилатлар пайдо қилишга иштиёқ уйғонади. Бир сўз билан айтганда, таҳсил якунида тингловчи гоҳо ўзини танимай қолгандек, бошқача -- серфазилат одамга айлангандек сезади. Ҳам жисман, ҳам руҳан тобланиб, янгидан-янги режалару мўлжаллар билан илҳомланиб, одатдаги турмушига қайтади.

Таҳсил муддати -- атиги бир-икки ҳафта. Шу қисқа фурсат мобайнида ўзингизнинг илгари кимлигингиз, мавқе-мартабангиз, лавозимингиз, жамиятдаги ўрнингизни буткул унутишга мажбурсиз -- бу ерда ҳамма қатори оддий тингловчисиз, вассалом.

Гап шундаки, мазкур мактабга ўқувга жалб қилишда бу каби жиҳатларга қаралмайди -- олиму академикми, вазиру каттакон амалдорми, ёки оддий деҳқону қора ишчими -- фарқи йўқ, ҳамма бир жойда, бир хил шароитда яшаб, бир хил шароитда ўқийди. Ҳаммага муносабат бир хилда. Қатъий тартиб шундай, мустаснога йўл қўйилмайди. Бу даргоҳнинг ўзига хослиги, ибратли жиҳати ҳам, аввалambor, шунда.

«Канаан» мактабида интизом жуда қаттиқ. Тингловчилар эрталаб қуёш чиқмасдан уйқудан турадилар. Худди ҳарбий хизматдагидек. Даставвал бу олақуроқдек кўринган оломонга қараб таажжубланасиз: бири ёш, бири кекса, бири хипча, бири қориндор, бирининг бошида туки қолмаган, бирининг сочлари қоп-қора.. Лекин барининг эгнида бир хил либос, бари — бир машғулот билан банд. Ёшу қари баравар жисмоний тарбия қилади, турли машқларни бажаради. Кейин ҳамма саф бўлиб, жўр бўлиб Ватан мадҳиясини куйлайди. Тил билмайдиган одамга ҳам мазмуни маълум: Ватан, Ватан, Ватан; меҳнат, меҳнат, меҳнат; дўстлик, инсонийлик, биродарлик...

Узоқдан қараганда, мактаб ёки боғча болаларига ўхшаб кетадиган бу издиҳом, уларнинг бадантарбия қилишларию жўр бўлиб қўшиқ айтишлари дастлаб биз каби «сипо» кишиларга эриш туюлади. Ёшлари-ку майли, сочсоқоли оқарган ёки тўкилган капкатта одамлар худди мактаб боласига ўхшаб бундай қилиқлар қилса, ашула айтса... кулгули эмасми? Кейин, яхшироқ разм солиб, пухтароқ фикрлаб кўриб бир ҳақиқатни англайсиз: бу куйди-пишди, бу машғулотлар бекорга эмас, уларнинг замирида катта эътиқод, зўр бир ишонч мужассам! Бу ҳолга енгилтаклик билан қараб бўлмайди. Одамзод ҳамиша тарбияга муҳтож, ҳамиша -- бола... Бундай шароит, бу каби жамоавий муҳит киши онгига алоҳида таъсир кўрсатиб, муқаддас тушунчаларнинг моҳиятини теранроқ англашга, зеҳнга жойлаб олишга кўмаклашади.

Ётоқхонада юмшоқ ўрин-тўшакларда эмас, ҳамма бир хилда -- ерда ётади. Кечки соат тўққизда ҳамма баравар уйқуга бош қўйиши шарт. Ортиқча ўйин-кулги, телевизор томоша қилиш ё ёнбошлаб олиб мусиқа тинглаш деган гаплар йўқ -- икки ҳафталик бу таълим-тарбиянинг тартиби ана шундай «шафқатсиз». Чекиш, ётоқхонани ивирситиш каби ҳоллар қатъиян тақиқланади. Ҳаммаёқ ойнадек ярақлаб, саранжом-сариштa бўлиб турмоғи даркор.

Ҳар қандай одам бундай вазиятда ўнгу сўлига қараб, ўзини ўнглаб олишга, мавжуд шароитга мослашишга мажбур бўлибгина қолмай, кейинчалик -- таҳсилни тугатиб уйига қайтганда ҳам шунга риоя этишига амин бўласиз.

Ошхонадаги манзара ҳам диққатга сазовор. Бу ерда қатъий ўз-ўзига хизмат тартиби жорий этилган. Ейдиган таомини ҳамма бориб ўзи олади, бўшаган идишни ҳамма ўзи элтиб қўяди. Ким қанча хоҳласа, иштаҳасига қараб овқатланади. Аммо шарт шуки, идишда овқат юқи ҳам, дастурхонда нон ушоғи ҳам қолмаслиги керак.

Бу даргоҳдаги таълим услуби шундайки, келганингизнинг эртаси куниёқ барча талаб-қоидаларга ўрганиб, мослашиб кетасиз. Негаки, бундаги жами шарту тадбирлар сизнинг манфаатингизга, сизнинг ҳам жисман, ҳам руҳан соғломлашувингизга, тобланувингизга қаратилган. Айтишларича, тингловчилар бир-икки ҳафталик муддат мобайнида бу ердаги шарт-шароитга шу қадар ўрганиб қоларканки, таҳсил тугаб, кетар чоғида айримлар кўзёши ҳам қилиб оларкан.

Таҳсилни якунлаш маросими ана шундай таъсирлик, айни чоғда тантанали кечади. Тингловчиларга тегишли гувоҳнома, маълумотномалар улашилади. Ватан ва миллат равнақи йўлида фидокорона меҳнат қилмоққа тантанали қасамёд этилади.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, сиртдан қараганда хийла баландпарвоз, расмий туюладиган бу тадбирлар аслида бениҳоя ихлос-иштиёқ билан, астойдил адо этилади.

Хўш, ўқув жараёнида бу даргоҳда нималардан таълим берилади? Ҳар кимнинг касб-корига оид масалалар, йўл-йўриқлар ўз йўлига; бунда асосан инсоннинг ички дунёсини, маънавиятини юксалтиришга, бойитишга эътибор қилинади. Ўткинчи ҳаю ҳавасларга берилма, бой-бадавлат бўлмоқчи экансан, сидқидилдан, кўпроқ меҳнат қил. Аммо шуни ҳам унутмаки, инсон вужуди тошдан эмас, темирдан эмас -- соғлигингни авайла, жисму руҳингни тарбия эт, яхши овқатлан, бироқ ҳарислик, мечкайликдан сақлан. Энг муҳими -- бой бўламан деб кўнгил мулкингни бой бериб қўйма, шунинг ғамида бўл, уни ўстир, обод қил, сени бой қиладиган ҳам, бадавлат қиладиган ҳам, баобрў қиладиган ҳам аслида -- шу!»

Албатта, бу гаплар тингловчиларга биз айтаётгандек жўн, қуруқ панд-насиҳат шаклида эмас (унда бу каби сийқа даъватларга ким ҳам қулоқ соларди?!), жонли мисоллар, ўткир мантиқли далиллар, турли таъсирчан воситалар орқали сингдирилади. Таълим соатлари шундай қизғин баҳс-мунозаралар, шундай кутилмаган вазиятлар таҳлили, айни чоғда, шундай содда, эркин шаклда ўтадики, кап-катта одамларнинг ёш болалардек талашиб-тортишиб кетганига қараб туриб, тил билмаслигингиз эсдан чиқади -- имо-ишора билан музонарага қўшилиб кетай дейсиз!

Бу даргоҳдаги таълим тизимининг моҳияти ҳақида ўйларкансиз, таниш ҳикмат ёдингизга келади: «Дил ба ёру даст ба кор» -- «Кўнглинг Оллоҳ ишқи билан банд бўлсину, қўлинг -- меҳнат билан». Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанднинг мусулмон авлодларига атаб кетган васиятлари. Наҳотки, тирикликнинг, инсоний аъмолларнинг маъно-моҳияти барча замонлару барча элларда бир хил бўлса, ўзгармаса?! Ўрта асрларда яшаб ўтган шайхул-машойих Нақшбанд қаёқда-ю, ақлни шоширадиган оламшумул мўъжизалар яратиб оламни ҳайратга солаётган олис Қурия ўлкаси қаёқда!

Дунёдаги кўпдан-кўп таълим-тарбия ўчоқлари, ўқув-ўқитув усуллари инқирозга юз тутиб, ислоҳга муҳтож бўлиб турган бир замонда таълим дастури атиги бир-икки ҳафталик бўлган «Канаан» мактабининг бу борадаги ютуқларини нима билан изоҳлаш мумкин? Қолаверса, ёши бир жойга борган, жамиятда турли мавқеларни эгаллаб турган, турлича ҳаётий тажрибаларга эга, турфа хил табиатли, ўй-фикрли бу олақуроқ жамоани бир жойга тўплаб, уларга «ақл ўргатиш»дан бир наф чиқармикан?

Бизнингча, ҳамма гап кўзланган мақсадда, унинг улуғворлигида, қўллаган усул-воситаларнинг содда-табиийлиги, айни чоғда ҳаётий зарурлигидадир! Ҳамма гап шахсий, демакки, умумий манфаатдорликдадир!

Миллий камолот йўли... «Канаан» таълим даргоҳининг фаолияти билан танишгач, бизнинг ҳам кўнглимизда ҳавас уйғонди. Тўғри, бу борада навқирон юртимизда талай ишлар қилинган, қилинмоқда. Маънавият иши мамлакатимиз давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан деб белгилагани маълум. Юртбошимизнинг барча маъруза ва рисолаларида бу масалага алоҳида эътибор берилади. Ўқув-таълим соҳасида янги дастурлар тайёрланиб, амалга жорий этилаётир.

Фикримиз шуки, бизнинг мамлакатимизда ҳам «Канаан» мактабига ўхшаш таълим даргоҳлари таъсис этилса. У, биз таърифлаган тарбия тизимининг ибратли жиҳатларини жамлаб, миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз билан бойитган ҳолда фаолият юритса... Шунда жамиятимиз равнақи учун ҳам, ҳар бир инсоннинг камолати учун ҳам фойдали бир иш қилинган бўлармиди.

Ҳасан БЎРИЕВ,
Тошкент Давлат Аграр университети ректори.

Гуллар. Табиатнинг гўё инсон учун яратган мўъжизаларидан бири. Ишдан ҳориган, дили хира ёки кўнглига қил сиғмас киши ҳам гуллар билан тиллашса, тамом ўзгаради. Кайфиятингизни тетик, дилингизни ёриштириб юборади улар.

Сирдарё вилоятининг Оқолтин туманида ҳам гулчиликка алоҳида эътибор қаратилаяпти. Сиз суратда кўриб турган гулчи Фаттоҳ Саидов бу йил 1,5 гектар ерга турли манзарали гулларни экиб парвариш қилмоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

● *СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН*

«ХАЙР ҚИЛСАНГ, ҲАР КУНИ ҚИЛ»

«Соғлом авлод учун» ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро хайрия жамғармаси Жиззах вилояти бўлими шу кунга қадар бир қанча хайрли ишларни амалга оширди.

Хусусан, Жиззах шаҳри, Ғаллаорол, Бахмал, Зафаробод ва Зомин туманларида ташкил қилинган жамғарма дорихоналарида аҳоли талаб ва эҳтиёжларига асосан дори-дармонлар бир қадар арзон нархларда сотилмоқда. Оналик ва болаликни муҳофаза қилишга ихтисослашган «Амбуланс» кўчма табобатхонаси эса энг олис қишлоқларда ҳам бўлиб, аҳолига тиббий, ижтимоий хизмат кўрсатаяпти. Шунингдек, жамғарма шу пайтга қадар аҳолининг ночор қисмига 20 минг сўмлик дори-дармонларни бепул тарқатиб, хайрия ишларини амалга оширди.

«Қойил жиззахлик болалар!» 4-9 ёшли болалар ўртасида «Лега» мусобақасини ўтказган Даниянинг «Ян интернейшнл» фирмаси вакиллари мусобақа иштирокчиларига ана шундай баҳо беришди. Жиззах шаҳрида 8 ёшли Диёр Султонов мазкур ўйинда фахрли биринчи ўринни эгаллаб, «Соғлом авлод учун» вилоят жамғармасининг қиматбаҳо совғасига мушарраф бўлди.

Шу йил сентябрь ойидан бошлаб эса жамғарма вилоят олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таҳсил олаётган 11 нафар аълочи талабалар учун ўз стипендияларини жорий этди. Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунида ҳам савобли ишларга қўл урилди. Жиззах шаҳридаги 8-«Ниҳол» болалар боғчаси, 1-болалар табобатхонаси, Фориш туманидаги «Матлуботчи» болалар оромгоҳи ва Зарбдор туманидаги ҳунар ишлаб чиқариш лицейига зарур дори-дармонлар бепул тақдим этилди. Шунингдек, 11 та ёзги дам олиш оромгоҳларига биринчи ёрдам учун зарур бўлган махсус тиббий аптечкалар берилди.

Вилоят ҳокимининг 1996 йил 27 ноябрдаги фармойишига асосан Ногиронлар куни муносабати билан жамғарма ўз тадбирларини ишлаб чиққан эди. Шу асосда жамғарма қошида хайрия бригадаси ташкил этилиб, «Амбуланс» кўчма табобатхонаси ходимлари билан биргаликда камхарж, ногирон болалари бор оилаларга хайрия совғалари улашилди. Ногиронлар куни арафасида Жиззах шаҳар «Меҳрибонлик уйи» болаларига 500 сўмлик дори-дармонлар бепул ҳадя қилинди. Зомин туманида жойлашган республика миқёсидаги хотин-қизлар интернатида тарбияланаётган 180 нафар аёллар, 28 нафар 14 ёшгача бўлган ўғил-қизларга ҳам тиббий ёрдам кўрсатилиб, бепул дори-дармон тарқатилди.

Вилоятда истиқомат қилаётган 50 нафар байналмилалчи жангчи йигитлар ҳамда 10 нафар ногирон болаларга ҳам хайр-саҳоват кўрсатилиб, 24 минг сўмлик совғалар улашилди.

Жамғарма ўз олдига улкан вазифаларни бажаришни мақсад қилиб қўйган. Халқимизда, «Хайр қилсанг, ҳар куни қил» деган мақол бор. Демак, биз ҳар кун ва ҳар дақиқани ғанимат билиб, ана шундай савоб ишларни ҳар биримиз амалга оширсак, айни муддаодир.

Абдурасул БОЛТАЕВ,
тарих фанлари номзоди, доцент.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

СЕШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00--8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Қўшиғимдасан, Ватан». Мусиқий дастур. 9.05 Биржа ва банк хабарлари. 9.20 «Олам ва одам». 9.40 «Энг муҳими». Адабий-маърифий кўрсатув. **10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.** 10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал. 10.30 Инглиз тили. 11.00 «Парилларнинг кузги совғаси». Болалар учун фильм. 12.10 «Шарқ тароналари». 20-кўрсатув. 12.35 «Фил учун совға». Мультфильм. 12.45--14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.30 «Табобат сирлари». 18.45 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал. 19.05 «Излаган имкон топар». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.00 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Акция ва акциядор». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Бирдан бир миллионгача». Публицистик кўрсатув. 21.20 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси. 21.50 «Беллашувлар, натижалар...» 21.55 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм. 23.05 «Ахборот». 23.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» (Тошкент)--«Сурхон» (Термиз). Ёзиб олинган. 00.15--00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 Кундалик. **18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.** 18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам. 18.35 «Палитра». 18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...» 19.10 «Олтин кент». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Табиат дунёси». 20.30 «Ахборот». 21.00 «ХИФ». 21.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.30 «Кинонигоҳ». 23.10 «Авлодимиз». 23.25 «Акс». 23.45--23.55 Кундалик.

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 -- 9.00

* * *

18.20 -- 21.35

*

21.35 «Чип». Қисқа метражли телевизион фильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 -- 22.25

*

22.25 Эълонлар. 22.30 «Оқшом чоғи, аршу-аълода». Бадиий фильм (Австралия). 24.00 -- 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультикарусель». **19.05, 22.05 Эълонлар.** 19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун». 20.10 Мусиқий дақиқалар. 20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 20.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.00 «Тиббиёт Сизлар учун». 21.30 «Ўйингоҳ». 22.00 Мусиқий дақиқалар. 22.10 «Спектаклдан сўнг». 22.40 «Серго». Видеофильм. 23.10 -- 23.20 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00--8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Най». 8.40 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал. 9.00 «Йиллар ўтиб». Бадиий кўрсатув. 9.20 «Чемпион сафардан қайтди». 9.40 «Қуённинг кўз ёшлари», «Фунтик ва мўйлабли кампиршо». Мультфильмлар. **10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.** 10.05 «Авлод». Публицистик кўрсатув. 10.30 Янги алифбони ўрганамиз. 11.00 «Тутилсин ва зарарсизлантирилсин». Бадиий фильм. 12.25 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси. 12.55--14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Ҳикматлар хазинаси». 18.25 «Ранглар жилоси». 18.40 «Жамоат ташкилотлари: маслак ва мақсад». 19.00 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.50, 23.30 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Автоолам». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 21.20 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов. 21.40 «Ватанни севмоқ иймондандир». 22.05 «Бухорои Шариф». 22.25 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм. 22.55 «Муҳлис ёҳуд қўшиқ изидан...» 23.35 «Ахборот». 24.00--00.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 Кундалик. **18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.** 18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам. 18.35 «Мусиқий шарҳ». 18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият». 18.55 «Услуб». 19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Табиат дунёси». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд». 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.40 «Кинонигоҳ». 23.10 Кундалик. 23.20--00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 -- 9.00

* * *

18.20 -- 21.35

*

21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 -- 22.25

*

22.25 Эълонлар. 22.30 «Занжир». Бадиий фильм (Англия). 23.45 -- 00.05 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель». **19.00, 22.00 Эълонлар.** 19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал. 19.30 «Безнен мирас». 20.00 «Спортлото». 20.10 «Ҳуқуқ ва бурч». 20.30 «Азизим». 21.00 «Мезон». 21.30 «Автосалтанат». 21.40 «Парвоз». 22.05 «Ҳаёт карвони». 22.35 «Нафосат гулшани». 23.05 -- 23.15 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов. 8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 9.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳунари бор, хор бўлмас». 9.35 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув. **10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.** 10.05 «Истиқлол адабиёти». 10.25 «Алдар Кўса». Бадиий фильм. 11.50 «Ватанни севмоқ иймондандир». 12.15 Болалар учун. «Бўш вақтим -- хуш вақтим». 12.40 «Ботма, қуёш». 13.00 -- 14.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Наташа учун эртак». Мультфильм. 18.20 «Езувчилар -- болаларга». Эргаш Раимов. 18.40 «Илм -- ўзликни билмакдир». 18.55 «Ажаб саодат эрур...» Адабий кўрсатув. **19.25, 20.25, 20.55, 22.40, 23.50 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 «Юзма-юз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Қонун ва биз». 21.30 «Оталар сўзи -- ақлнинг кўзи». 22.45 «Таҳлил». Публицистик кўрсатув. 23.05 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти. 23.25 «Битик». Бадиий-публицистик кўрсатув. 23.55 «Ахборот». 00.20 -- 00.25 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Болалар дунёси». 9.15 «Турфа олам». 9.45 «Нафосат». 9.55 «Бу мунис лаҳзалар». 10.20 «Кенгга кенг дунё». 10.35 -- 13.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур. 18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал. 18.50 «Бир жуфт қўшиқ». 19.00 «Билиб қўйган яхши». 19.10 «Толенома». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Дубляж». 20.10 «Мутойиба». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Муносабат». 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 «Ҳудуд». 22.40 «Кино жавониган». 00.10 -- 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 -- 9.00

* * *

18.20 -- 21.30

*

21.30 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 21.50 «Сулола». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 -- 22.30

*

22.30 Эълонлар. 22.35 «Каффос». Детектив комедия. 00.05 -- 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель». 19.00, 21.55 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 19.50 «Шалом». 20.20 «02» тўлқинида. 20.35 «Минг бир маслаҳат». 20.50 «Компьютер ревю». 21.05 «Интерспорт». 21.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.45 «Каталог». 22.00 «Эллада». 22.30 «Мусиқий калейдоскоп». 22.55 -- 23.05 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 31

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти. 8.45 «Юзма-юз». 9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Мангуликка даҳлдор». 9.25 Эртаклар -- яхшиликка етаклар. «Малика ва Шаҳзода». **10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.** 10.05 «Ислоҳот одимлари». 10.30 Немис тили. 11.00 «Соғлом авлод -- соғлом миллат». 11.25 XII Марказий Осий ўйинлари олдидан. 11.50 «Сайқал». Видеоканал. 12.50 -- 14.00 «Оталар сўзи -- ақлнинг кўзи».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Маърифат бешиги». 18.30 «Шеър ва шуур». 18.40 «Ёруғ олам кўзгуси». 19.00 «Шарқ тароналари». 22-кўрсатув. **19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.05, 00.15 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Дурдона». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисод алифбоси». 21.30 «Мусиқа бўстони». Телеальманах. 21.45 «Маърифатнома». 22.15 Ўзбекистон халқ ҳофизи Ўлмас Саиджонов концерти. 22.45 «Меҳр макони».

«Мунаввар дунё».
Маърифий дам олиш дастури.

23.10 «Олам». 23.20 «Мажнунтол». Кинокомпозиция. 23.30 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм (Миср Араб Республикаси). 00.20 «Ахборот». 00.45 -- 00.50 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой». Болалар учун дастур. 9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал. 9.35 «Бир жуфт қўшиқ». 9.45 «Билиб қўйган яхши». 9.55 «Толенома». 10.10 «Дубляж». 10.25 «Мутойиба». 10.40 «Муносабат». 11.10 «Ҳудуд». 11.40 -- 13.10 «Кино жавонидан».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». **18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.** 18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...» 18.35 «Пойтахтдан узоқроқда». 18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ». 19.00 «Бизнес ҳафта якунлари». 19.10 «Эртага -- шанба». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Дил дафтари». 20.05 «Сизлардан ишорат». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Ривоят». 21.10 «7 дан 70 гача». 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.45 «Кинонигоҳ». 23.15 «Бокс, бокс, бокс». 23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 00.10 -- 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 -- 9.00

* * *

18.20 -- 21.35

*

21.35 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 -- 22.30

*

22.30 Эълонлар. 22.35 «Ҳақиқат билан тўқнашув». Бадиий фильм. 24.00 -- 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель». **19.00, 21.55 Эълонлар.** 19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал. 19.30 «Умид чечаклари». 19.50 «Рангинкамон». 20.20 «Мурувват». 20.50 «Ёр-ёр». Бадиий фильм. 22.00 «Жума куни ишдан сўнг». 22.30 «Палитра». 22.50 «Шарқ дарбозаси». 23.10 «Йўллар ортидаги йиллар». 23.40 -- 23.50 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Кичкинтоймиз -- гижинг-тоймиз». 8.45 «Маърифатнома». 9.15 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм. 10.00 «Шоҳруҳ клуби». 10.20 «Булутли йўлкаларда сайр». Мультфильм. 10.30 Олтин мерос. «Либослар жозибаси».

«Ёшлик» студияси
намойиш этади:

10.45 «Маҳорат». 11.05 «Сени Ватан кутади». 11.25 «Идрок». 11.45 «Самраат». Бадиий фильм. 1 -- 2-сериялар (Ҳиндистон). 13.50 «Туркий уруғлар». 14.05 -- 14.35 Эстрада тароналари.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 18.10 Болалар учун. «Омад юлдузи». 18.40 «Зангиоталик йигит». К. Тўлаганов. 19.00 «Ҳайрат». Пулицистик кўрсатув. **19.25, 20.25, 20.55, 22.15 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 Жаҳон спорти. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи». 21.30 «Волидангни рози қил». Мусиқий композиция. 22.00 Газета саҳифаларида... 22.20 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.

«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури.

23.10 «Куй ва тасвир». 23.30 «Ҳазил». 23.40 Умар Шариф «Муҳаббат ҳақида миш-мишлар» фильмида. 01.20 «Мунажжим башорати». 01.25 «Тунги пойтахт таронаси».

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...» 9.15 «Пойтахтдан узоқроқда». 9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ». 9.40 «Бизнес ҳафта якунлари». 9.50 «Дил дафтари». 10.00 «Сизлардан ишорат». 10.20 «Ривоят». 10.30 «7 дан 70 гача». 10.50 «Кинонигоҳ». 12.20 -- 12.35 «Бокс, бокс, бокс».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Боланинг тили». 18.35 «Умрбоқий мерос». 18.50 «Дугона». 19.00 «Табиат шифохонаси». 19.10 «Дилбарим». **19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.** 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Бизнес-академия». 20.10 «Омонлик тилаймиз». 20.20 «Минг ҳунар соҳиблари». 20.30 «Ахборот». 21.00 «ТВ плюс театр». 21.20 «Глобус». Телеальманах. 21.40 «Мафтункор чеҳралар». 22.00 «Интерфутбол». 22.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.35 Видео -- «О». 00.05 -- 00.15 «Даракчи».

III

18.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.20 -- 21.40

*

21.40 Эълонлар. 21.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 1-қисм. 22.55 -- 23.05 «Галерея бўйлаб». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика». 9.20 Эълонлар. 9.25 «Шанба эртаги». 10.25 «Уй остонадан бошланади». 10.55 «Учувчи шифокорлар». Телесериал. 11.40 «Кросс-Роуз» кафесига хуш келибсиз («Америкага назар» кўрсатувига илова). 12.10 -- 12.30 «Корейс тилини ўрганамиз».

* * *

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель». 19.00, 22.00 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 19.50 «Шанба оқшомида». 20.00 «Ибн-Сино». Бадиий фильм. 21.30 «Рақслар қанотида». 22.05 «Тақдирлар». 22.40 «Самодаги олмослар». Телесериал. 23.25 «Бу ажиб дунё». 23.40 «Хит-коллекция». 24.00 -- 00.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. «Мафусаил». Бадиий фильм. 2-қисм. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 «Ҳаёт учун хавфли». Бадиий фильм. 12.30 «Цирк! Цирк! Цирк!» 13.00 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида. 13.50 «Болалигим -- пошшолигим». 14.50 -- 15.00 «Қуёш юрти». «Фарғонанинг мовий ҳалқаси». Хужжатли фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Чамандаги гуллармиз». 18.20 «Спорт, спорт, спорт». 18.40 «Сеҳрли шуъла». 19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. **19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.** 19.30 «Панорама» (рус тилида). 20.00 Санъат усталарининг концерти. 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий дам олиш кўрсатуви. 22.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) -- «Пахтакор» (Тошкент). Ёзиб олинган.

«Аср мўъжизаси» кинодастури.

23.35 Кино янгиликлари. 23.50 «Жаҳон киноси юлдузлари». 00.10 «Мададкор руҳ». Бадиий фильм (АҚШ). 01.40 -- 01.45 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили». 9.20 «Умрбоқий мерос». 9.35 «Дугона». 9.45 «Табиат шифохонаси». 9.55 «Дилбарим». 10.10 «Бизнес-академия». 10.25 «Омонлик тилаймиз». 10.35 «Минг ҳунар соҳиблари». 10.40 ТВ плюс театр». 11.00 «Глобус». Телеальманах. 11.20 «Мафтункор чеҳралар». 11.40 «Интерфутбол». 12.00 -- 13.40 Видео -- «О».

* * *

16.00 Кўрсатувлар дастури. 16.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари. 17.50 «Даракчи». 18.00 Мультипанорама. 18.20 «Ҳайвонот дунёси». 18.40 «Синфдош». 19.00 «Бари ҳазил». 19.10 «Келгуси ҳафтада». **19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.** 19.30 «Панорама» (рус тилида). 20.00 «Мусиқа салтанати». 20.30 «Ҳафтанома». 21.05 «Жараён». 21.15 «Миллионлар ўйини». 21.45 «Тақвим, эълонлар, оҳанглар». 22.00 Видео -- «О». 23.35 «Келгуси ҳафтада». 23.50 -- 24.00 «Даракчи».

III

17.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 2-қисм.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.50 -- 23.50

*

23.50 Эълонлар. 23.55 -- 00.20 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!». 9.30 «Парле ву франсе?» 9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 11.45 Эълонлар. 11.50 Киносалон. «Ўхшаш қиёфалар музейи». Бадиий фильм. 13.20 «Ракурс». 13.50 «Нима яхши, нима ёмон». 14.20 «Жонли сайёра». 14.40 Стивен Сигалл «Учқур» фильмида. 16.20 «Шу куннинг мавзуси». 16.35 «Сенинг вақтинг». 16.55 -- 17.10 «English for children». Болалар учун инглиз тили.

*

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель». 19.00, 21.55 Эълонлар. 19.05 «Менинг кўчам». 19.20 «Телеташриф». 19.40 «Иштирок этувчилар». 20.10 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз». 20.40 «Мусиқий олимп». 21.00 «Дарвоқе». 21.25 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари». 22.00 Киносалон. «Юрск давридаги боғ». Бадиий фильм. 2-қисм. 24.00 -- 00.10 «Хайрли тун!»

● ТААССУРОТ

Куни кеча Ўзбекистон Бадиий академиясининг Марказий кўргазмалар залида хоразмлик рассом Рустам Худойбергановнинг шахсий кўргазмаси очилди.

ОНА ЮРТ МАНЗАРАЛАРИ

...Олий мартабали италиялик хоним кўргазмадаги бир асар олдида тўхтаб қолди.Гўё мўъжиза рўй бергандек. Хоним ҳаяжонда, ҳайратини яширолмай, асар муаллифини топиб беришларини сўради. Рассом билан кўришганида, у бу асарни сотиб олиш ниятида эканлигини ва асар қаерда ишланганлигини сўради. Хоним бундан йигирма йил бурун, ёшлигида худди шундай манзарани тушида кўрганлигини қайта-қайта таъкидлади. Эски шаҳар тор кўчасининг оқшом чоғидаги манзараси туширилган бу асар ўзбек юртида ишланганлигига ҳеч ишонгиси келмади. Худди Италиянинг кўҳна бир шаҳар чеккасини эслатган бу манзаранинг хоним қалбида уйғотган таассуроти чексиз эди. Тушининг энг гўзал дамларини қайтариб берганлиги учун рассомга қайта-қайта миннатдорчилик билдирди. Ғаройиб бир воқеанинг сабабчиси бўлмиш бу асар муаллифи рассом Рустам Худойберганов эди. Кечагина очилган кўргазмага қўйилган элликка яқин асарлар орасида юқорида тилга олинган «Оқшом пайтидаги тор кўча» йўқ. Аммо бизни ранго-ранг руҳият иқлимларига олиб кирувчи асарлар бу кўргазмада талайгина.

Биз одатда ўзимиз кўрган, билган ва кўниккан манзаралар ва одамлар, ранглар тасвирларини излашга шошиламиз. Бу табиий. Чунки бир зум бўлса-да, дилга яқин, ёқимли хотираларга, таассуротларга қайтгимиз келади. Рангларнинг нозик эврилишларидан ҳосил бўлган бундай асарлар Рустам ижодида ҳам топилади. Хусусан, Сурхоннинг кўз илғамас, чексиз адирларида онда-сонда учраб турадиган сийрак дарахтлар, уларнинг заррин шакллари, сарғиш-қизғимтир даштнинг яшилга айланаётган майин ранглари дилда мудраб ётган

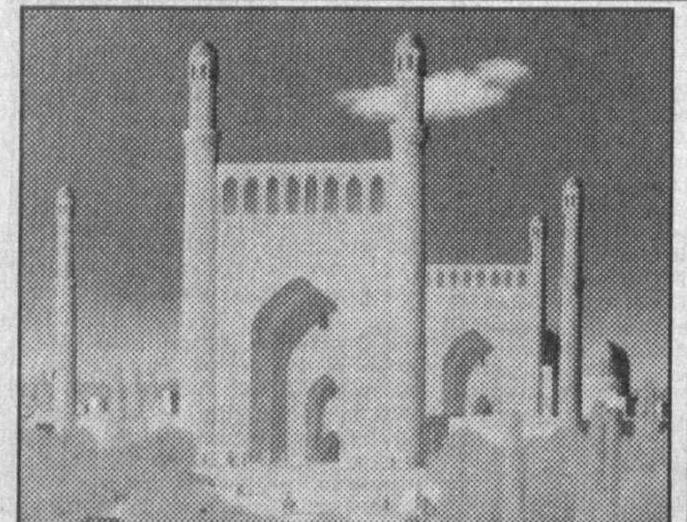

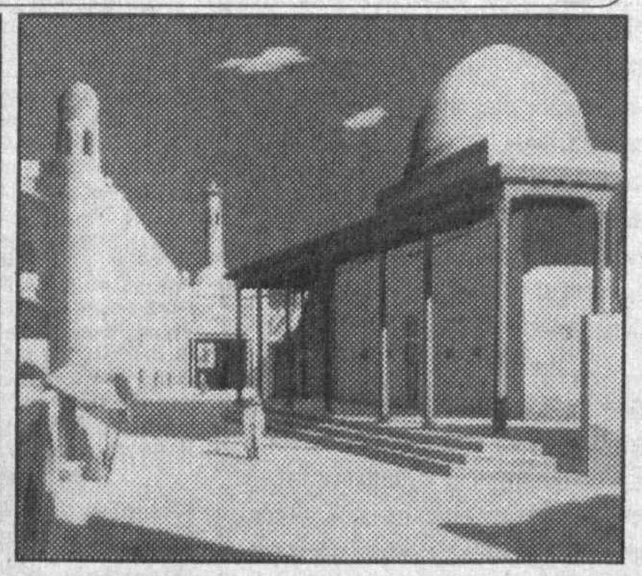

ҳисларни тўлқинлантирса, не ажаб. Кечагина, болалигингизда йироқ-йироқларга тикилиб, мана шу адирликлар оша не-не орзулар билан қайгадир, нимагадир ошиқиб яшаган пайтларингиз ёдга тушади...

Рассом аждодларимиздан қолган Хива, кўҳна Урганч, Бухоро ёдгорликларини, меъморий обидаларини чизар экан, уларни тушга айланиб бораётган ёрқин хотиралар сифатида кўради. Бунинг рамзи сифатида улардаги рангларни яхлитлаштириб, сояларни қуюқлаштиради, самовий бир тус беради. Бу йўлдаги изланишлар орасида «Хива дарвозаси», «Хоразмшоҳлар мақбараси», «Хивада ёз кечаси», «Калта Минор манзараси», «Эски шаҳар кўчаси» каби асарлари диққатга сазовор. Бу туркум асарларда гарчи Сикейрос, Ривера сингари Лотин Америкасининг монументалчи рассомларининг ҳамда рус рассоми Николай Рерих, Сарьян ижодларига ҳамоҳанглик сезилса, уларнинг миллий заминида аждодларимиз руҳига садоқат, меҳру муҳаббат туйғулари уфуриб турибди.

Бу туйғуларнинг вазминли талқини ўлароқ, замондошларимиз суратларида ҳам ички бир гўзалликлар мавжини кўрамиз. Беҳзод қўллаган кескин, иссиқ-совуқ рангларни ўзига омухта этган «Кампир портрети»да асо ушлаган нуроний онанинг нимтабассумида йиллар шамоли қолдирган ғаму қувончлар муҳри сизни фикрлар ўлкасига чорлайди. Кескин бўёқларда акс этган оппоқ либоси, оқ дасторли рўмоли, қорамтир чопони қизғиш фонда яна ҳам бўртиб кўринади. Унинг портретларида илиқ рангларнинг устунлигини кўпроқ Хоразм ва Сурхон водийсига мансуб кишилар эканлиги билан изоҳлаш мумкин. Табиатан қуёшга, ҳароратга бой бўлган бу кўҳна замин кишиларининг қоматларида, либосларида ҳам илиқ ранглар мўллиги томошабинни бефарқ қолдирмайди. Тўғри, илиқ рангларнинг баъзан меъёридан кўп ишлатилиши натижасида суратларда айрим ҳолларда нотабиий ҳолатлар кўзга ташланиши мумкин. Бу, хусусан, «Амир Темур портрети»да сезилади. Соҳибқироннинг Малик Набиев ишлаган сиймоси асос қилиб олинган бу сурат рассомнинг узоқ меҳнати натижаси эканлиги сезилиб туради. Мовий осмон, қизарган булутлар, ўйчан ҳукмдор сиймоси - рассом учун рамзий ифодага эга. Тик турган Соҳибқироннинг фақат тиззадан юқориси ишланганлиги рассомнинг ўйлаган ниятига андак путур етказган.

Унинг портрет жанрида ишлаган асарлари ҳақида гапирадиган бўлсак, шуни таъкидлаш жоизки, Рустамнинг яна бир тарихий шахс - Ферузхон устида ишлаган сурати мақтовга лойиқ. Миниатюра анъаналаридан унумли фойдаланган рассом зид ранг бўёқларда хон сиймосини, унинг шахсияти, табиатини беришга интилади. Хоразм қора телпагини кийган, эгнида қизил либос, соқоли кузалган хоннинг тийрак нигоҳи кишини бефарқ қолдирмайди. Кўргазманинг яна бир алоҳида хусусияти шундаки, унда рассомнинг турли даврлардаги изланишлари намоён. Уларнинг айримларида баъзи рассомларимиз - Баҳодир Жалолов ва Шуҳрат Абдурашидовларнинг асарларига ҳамоҳанглик («Қишки манзара», «Ҳовуз ёнидаги қария» асарлари), ёхуд рангтасвирдан кўра маҳобатли (монументал) деворий санъат унсурлари ҳам сезилиб қолади. Изланишлар жараёнидаги бундай нуқсонлар ҳар бир рассом ижодида табиий кечишини яхши биламиз.

Аслида Рустам Худойберганов монументалчи рассом, деворий суратлар устаси. У шу мутахассислик бўйича дастлаб Харьковда, кейин Тошкент санъат институтида ўқиган. Рустам ишлаган деворий суратларни Ханти-Манси автоном округидаги Няган шаҳри, Харьков, Тожикистон ва Ўзбекистоннинг кўплаб кафе, чойхона ва ресторанларида учратиш мумкин. Фреска ва мозаикада ишланган бу асарларда ўзи туғилиб ўсган юрт - ўзбек диёрининг манзаралари акс этган.

Нодир НОРМАТ.

Тойчоқ миниб чопиб юрган бой бола...
Тўлқин КАРИМОВ сурат-лавҳаси.

● ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

«ХАЛҚ СЎЗИ» ОРҚАЛИ «МУШТУМ» ОБУНАЧИЛАРИГА ХАТ

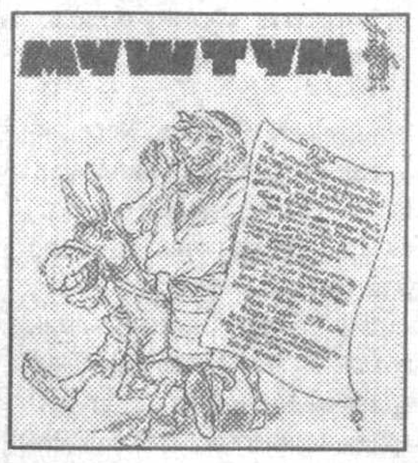

Дунё узра шов-шув хабар -
Ҳамма ҳайрон, ҳамма лол:
Бир чақалоқ туғилибоқ
Кулар эмиш бемалол!

Бор олиму илмли кас,
Излашди сабабини.
Ҳайҳот, бари ҳайратдан:
Тишлаб қолди лабини!

Етти пушти текширилиб,
Аниқланди бутун сир -
Отасига «Муштум» бобо
Назар қилган эмиш бир!

Онаси-чи, тўққиз ой ҳам,
Журнал ўқир, пиқирлаб.
Энди эса бешикда-чи,
Бола ётар қиқирлаб.

Обунага шошилингиз,
Беш бўлади ишингиз!
Мудом «Муштум» ўқисангиз
Шодлик бўлар хешингиз!

Севимли журналингиз «Муштум»га обуна бўлишга шошилинг! Йиллик обуна баҳоси якка тартибдаги обуначилар учун - 492 сўм (нашр индекси - 842), ташкилотлар учун эса - 612 сўм (нашр индекси - 843).

● САМАРҚАНДДАН САДОЛАР

«ГЎЗАЛ»ДА ГЎЗАЛ БЎЛАСИЗ

Кайфиятингиз паст бўлса-да, гўзалликни кўрганда барча хунобликлар ва асаббузарликларни унутасиз. Гўзалликнинг қаршисида тиз чўкмаган инсоннинг ўзи йўқ-да.

Тасаввур қилинг: ишдан кейин ёки бўш вақтида истаган аёл «Гўзал» аёллар клубига боради. Мусиқа эшитади, бирор ширинлик билан чой ичади, ёки кофе. Озгина ҳордиқ чиқаргач, нариги хонага ўтади-да, ўзига, сочига оро беради. Йўқ, бу юмушларни мутахассис бажаради -- юқори малакали косметолог ва сартарошлар аёлларнинг хизматида бўлади. Кейин эса... уйга кетади. Қарасаки, вақт оз, кечки овқатга улгуролмайди. Шу пайт яна бу ердагилар кўмакка келишади: ярим тайёрланган бирор овқат масаллиқларини сотиб олади. Қарабсизки, аёл ҳам ўзига қараган, ҳам кечки таомга улгурган.

-- Уй бекаларига, ишловчи аёлларга ёрдам бериш ниятида мана шу клубни очдик, -- дейди «Гўзал» аёллар клубининг бекаси Зуҳра Худойқулова. -- Ҳозирча сартарошхона ва кафе-бар ишлаяпти. Келажакда ярим тайёр овқатлар тайёрлашни йўлга қўямиз. Истагимиз - аёллар доим гўзал бўлиб юришсин.

«Тадбиркор аёл» уюшмасининг Самарқанд вилоят бўлими клубнинг ташкил этилишига катта ёрдам берди.

ҚУЛЛУҚ, ҲАМҚИШЛОҚЛАР

Ажойиб удумларимиз бор-да. Неча-неча йилларки, ўзбекчилик -- кўп ёмушларимизни кўпчилик билан, ҳашар йўли билан битказишга одатланганмиз. Ҳозирги айрим иқтисодий қийинчилик пайтида бу одатимиз жуда қўл келади.

Кўшработ туманининг Юқори Сарой, Қовунчи, Кувкалла, Сувти, Канда қишлоқларида яшовчилар ҳашарнинг самарасини кўришди. Бу қишлоқларда бирйўла беморларга хизмат кўрсатувчи бешта шифокорлик марказлари очилди. Яна бешта ана шундай қишлоқ врачлик маркази қурилиши тугалланиш арафасида. Гарчи қурилиш материаллари билан ҳокимлик ва жамоа хўжаликлари таъминласа-да, меҳнатни қилувчилар қишлоқ одамлари бўлишди. Қишлокдаги одамларнинг қўли гул -- ғишт терувчи, қуювчи, шифер, пол-шифтлар қоқувчилар ҳам ўзларининг орасида топилади. Ҳатто юксак дид билан безак берувчилар ҳам бор.

Излаб, имкон топганлар меҳнатларининг роҳатини кўриб юришсин.

Гули ЧЕҲРА,
«Халқ сўзи» мухбири.

● ХАЙРИЯТ

ЯНГИ МУРАББИЙНИНГ КАРОМАТИ

16-жаҳон чемпионатининг «Б» саралаш учрашувида боройўғи биттадан учрашув қолди. Мусобақа расмий жадвалининг охирги ўрнида бораётган Ўзбекистон терма командаси 25 октябрь куни ўзининг навбатдаги рақиби - Қозоғистон футболчиларини қабул қилди ва гуруҳдаги энг биринчи ғалабага эришди - 4:0

Бунинг (ғалабанинг) асосий сири бизнингча, футболчиларимизнинг куч ва имкониятларидан тўғри фойдаланиш билан боғлиқ. Хабарингиз бор, терма командамизнинг кетма-кет мағлубияти туфайли мураббийлар ўзгартирилди. Ўзбекистон - Қозоғистон учрашувида командамизга бразилиялик мутахассис Убеража Вега да Сильва раҳбарлик қилди. Биринчи ғалаба қўлга киритилди! Энди футболчиларимиз Бирлашган Араб Амирликларига учиб кетади. Охирги учрашув сафарда ўтказилади.

Шундай қилиб, қозоғистонлик футболчилар ҳам йўлланмадан маҳрум бўлишди. Маълумки, биринчи йўлланмани бундан бир неча кун олдин Корея терма командаси қўлга киритганди. Ҳозирча гуруҳимиз командаларининг яна бир имконияти мавжуд. Бунга Япония ва Б.А.А. терма командалари даъвогарлик қилмоқда. Келаётган ноябрнинг биринчи ўн кунлиги ҳаммасини ойдинлаштиради.

Ғалабада уларнинг ҳиссаси катта бўлди... Миржалол, Павел, Игорь.

Стадионга келяпману мухлисларнинг суҳбати қулоғимга чалинди: «Бразилиялик мутахассис нима каромат кўрсатаркин?». Уларнинг нимага шаъма қилаётгани ўз-ўзидан аён. Сабаби, терма жамоамиз собиқ мураббийларидан футбол ишқибозларининг ихлоси қайтган эди. Айни пайтда ҳақиқий спорт формасидаги ўйинчиларни танлай билмаслик, сараланган футболчиларни ҳам яшил майдоннинг қайси нуқтасида тўп суришини белгилашдаги хатоликлар ишқибозларнинг кўнглини ранжитганидан ҳаммамиз бохабармиз.

Аввалги ўйинлардаги муваффақиятсизликларга қарамай мухлисларнинг стадионни тўлдириб ўтиришининг боиси ҳам янги мураббий қандай янгилик ёхуд уларнинг ўз тили билан айтганда, «каромат» кўрсатишига қизиқиш эди. Ўйиннинг дастлабки дақиқалариданоқ кўпчилик интиқ бўлиб кутаётган мўъжиза рўй берди: У ҳам бўлса бразилча ўйин услуби, яъни, ўйинчилар майдонда ўзига хос геометрик шакллар ясаб жойлашиши, тўпни тўхтамасдан бир-бирига ошириб рақибларни ҳам жисмонан, ҳам руҳан толиқтириш ва шу аснода кенг майдон бўйлаб ҳужум қилиш! Бу усул биринчи бўлимда юз фоиз ўзини оқлади. Иккинчи бир янгилик Қосимов - Фёдоров жуфтлигининг тўғри танлангани бўлди.

Олдинги ўйинлардан маълумки, Фёдоров марказий ҳимоячи вазифасини бажарарди. Шу туфайли «диспетчерлик» вазифаси Қосимов зиммасига юклатилган эди. Эндигина жароҳати тузалиб ўйинга чиққан Миржалол учун бу вазифа оғирлик қилаётгани яққол сезилаётганди. Кечаги ўйинда Фёдоровнинг ярим ҳимоячи вазифасини бажариб, Қосимовни қўллаб-қувватлаши терма жамоамиз ўйинида бурилиш ясади десак муболаға бўлмайди.

Нормурод МУСОМОВ,
Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари.

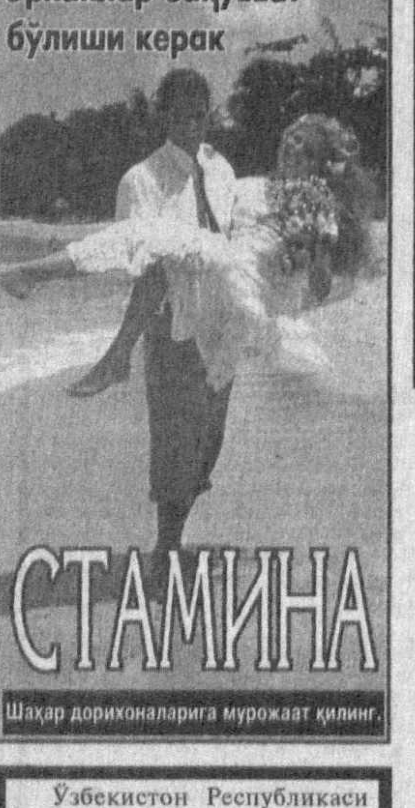

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раҳбарияти ва Котибияти Котибиятнинг масъул ходими О. Р. Ҳамроевга онаси **Робия ҲАМРОЕВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Ўзпаррандасаноат» уюшмаси бошқарув жамоаси, «Жаркўрғон» очиқ турдаги бройлер ҳиссадорлик жамияти раиси А. Маматмуродовга акаси **Зикир МАМАТМУРОДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Бадиий Академияси Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти жамоаси катта илмий ходим А. Ҳасановга рафиқаси **Дилбархон РАҲМАТОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЭКОЛОТ

«ЭКОЛОТ» ҚК хабар беради:

номинал қиймати 20 сўм бўлган республика лаҳзалик “ЭКОЛОТ” пул лотереяси биринчи серияси бўйича ютуқ билетларини тўловга топшириш муддати 1997 йил 15 октябридан тугатилди.

1997 йил 16 октябридан шу серияга мансуб лотерея билетлари ўз кучини йўқотди. Улар бўйича ютуқ тўланмайди ва шикоятлар қабул қилинмайди.

“ЭКОЛОТ” ҚК маъмурияти.
Тел.: (3712) 34-33-30, 133-06-65.

«ПГС» ФИРМАСИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

КИЧИК НОВВОЙХОНАЛАР (4 ХИЛДАГИ),

САУНА УЧУН УСКУНАЛАР,

САНОАТ ЭЛЕКТРОПЛИТАЛАРИ,

ГРИЛЬ, ХОТ-ДОГ УЧУН МОСЛАМАЛАР.

Тел.: (3712) 79-14-29, 79-38-54.
“С. Раҳимов” метро бекати.

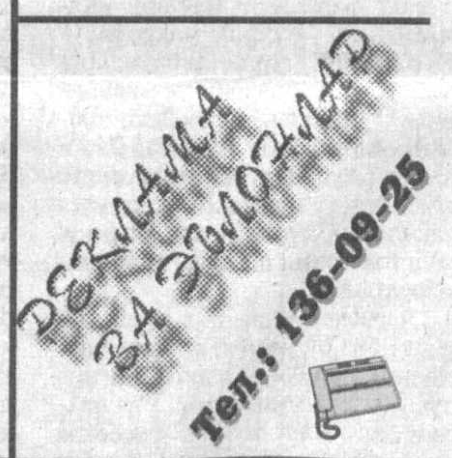

Савдо кўргазма — Сизнинг мижозларингиз билан учрашиш учун!

28-31 октябрь 1997 й.
Ўзэкспомарказ, Тошкент

Construct Central Asia 97

in House 97

Мутахассислар билан учрашиш имкониятини қўлдан бой берманг!

Жаҳон пешқадамлари ўзининг янги технологияларини ва маҳсулотларини намойиш этадилар.

Марказий Осиёда 1-марта бўлиб ўтадиган Қурилиш индустрияси ва материаллари, маиший техника, уй учун ички жиҳозлар ва маҳсулотлар Халқаро кўргазмасига ташриф буюринг.

Иш вақти с. 10.⁰⁰-18.⁰⁰.

"Fairtrade"нинг Тошкентдаги офиси
700084, Тошкент ш.,
А. Темур кўчаси, 107, № 3 пав.
Тел.: (3712) 34-54-95.
Факс: (3712) 34-44-60.

fairtrade Messe und Ausstellungs GmbH

UZEXPOCENTRE
107, А. Темур кўчаси,
700084, Тошкент ш., Ўзбекистон.
Тел.: (3712) 34-45-45. Факс: (3712) 35-83-30.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Халқаро ҳаёт 132-11-15
Хатлар 136-29-89; 136-55-39;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-37-85;
Иқтисодиёт 136-36-65, 136-07-94;
Маънавият 136-35-60; 132-10-65;
Тунги муҳарририят 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 0670, 34.126 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — М. Сафаров.
Навбатчи — Қ. Норқобил.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Режапов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 23.00 1 2 3 4 5 6